

Milas

Organize Sanayi Bölgesi

ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ

2020

İçindekiler

BÖLÜM 1	3
GENEL.....	3
1. AMAÇ VE KAPSAM.....	4
2. YASAL DAYANAK	4
3. TANIMLAR.....	4
4. İLKELER	6
5. YÜKÜMLÜLÜK	7
BÖLÜM 2	7
RUHSATLANDIRMA SİSTEMİ.....	7
1. PROJE AŞAMASINDA ALINACAK İZİNLER.....	7
1.1 Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu / Olumsuz Kararı.....	7
1.1.1. ÇED Raporu/ Proje Tanıtım Dosyası İçin Başvuru	8
1.1.1.1 Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler	9
1.1.1.2 Seçme, Eleme Kriterlerine Tabi Projeler	9
1.1.1.3 Kapsam Dışı Kalan Projeler	10
1.1.2. ÇED Olumlu / ÇED Gerekli Değildir Kararları Geçerlilik Süresi.....	10
1.1.3. ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Faaliyetlerin İzlenmesi ve Denetlenmesi	10
1.1.4. Aykırı Uygulamaların Durdurulması	10
1.2 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni	10
1.2.1 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni Başvurusu	11
1.2.2 İznin Geçerliliği.....	11
1.2.3 Harç Bedelinin Belirlenmesi	11
2. DENEME ÜRETİMİ SIRASINDA ALINACAK İZİNLER.....	11
2.1 Deneme İzni	11
2.2 Bağlantı İzin Belgesi	11
2.3 Çevre İzni	12
2.3.1 Çevre İzni Başvurusu	12
2.3.2 İznin Geçerliliği.....	12
2.3.3 Çevre İzninin Askıya Alınması	13
2.3.4 Faaliyetin Sona Ermesi.....	13
2.3.5 Mevcut İzin ve Lisansların Geçerliliği.....	13
2.4 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı	13
2.4.1 Gayrisihhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu.....	14
2.4.2 Sıhhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu	14
2.4.3 Ruhsatın Yenilenmesini Gerektiren Durumlar.....	14
2.4.4 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı	15
2.4.5 Denetimler	15
BÖLÜM 3	15

ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİ YÖNETİMİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
1. ATIKSU YÖNETİM SORUMLULUĞU ¹	15
2. ÖN ARITMA TESİSİ ESASLARI	15
3. ÖN ARITMA ÇAMURU	17
4. MOSB ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİNE BAĞLANTI İZİNİ VE BELGESİ	17
5. ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİNE BAĞLANTI KISITLARI	18
5.1. Kanalizasyon Sistemine Müdahale	18
5.2. Yağmur Suyu Deşarjları	18
5.3. Soğutma İşlemi Atık Suları	18
5.4. Seyreltme Hazırlayan / Revize Eden	18
5.5. Kanalizasyon Sistemine Verilemeyecek Atıklar ve Diğer Maddeler	18
6. NUMUNE ALIMI VE DENETİMLER	19
6.1. Debimetre ve Otomatik Numune Alma Cihazlarına İlişkin Hususlar	19
6.2. Atıksu Envanteri	20
7. FATURALANDIRMAYA İLİŞKİN ESASLAR	20
7.1. Genel Esaslar	20
7.2. Atıksu Miktarının Belirlenmesi	22
7.3. Kirlilik Tespiti	22
7.3.1 Bağlantı İzin Belgesi Düzenlenmesi Aşamasında Kirliliğin Tespiti	22
7.3.2 Kontrol Analizleri	22
BÖLÜM 4	24
HAVA KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
1. KULLANILMASINA İZİN VERİLEN YAKIT TÜRLERİ	24
2. EMİSYON KONULU ÇEVRE İZİNİNE TABİ TESİSLER	24
3. EMİSYON İZİNİNE TABİ TESİSLER İÇİN SINIR DEĞERLER	24
4. ATIK GAZLARIN ATILMASI	25
4.1. Baca Gazı Hızı	25
4.1.1 Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Baca Gazı Hızları	25
4.1.2 Üretim Şeklinden Kaynaklanan Baca Gazları Hızı	25
4.2 Baca Yüksekliği	25
5. İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER	26
6. EMİSYON AZALTICI ÖNLEMLERİN ALINMASI	26
7. İMİSYON / EMİSYON ENVANTERİ	26
BÖLÜM 5	27
KATI – TEHLİKELİ – ÖZEL ATIK YÖNETİMİ	27
1. KATI ATIK YÖNETİMİ	30
2. AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ	30
3. TEHLİKELİ, TIBBİ ve ÖZEL ATIK YÖNETİMİ	30
3.1. Tehlikeli Atıklar	30
3.1.1. Atık Üreticisinin Yükümlülükleri	30
3.1.2. Atıkların Geçici Depolanması	31
3.2. Atık Yağlar	32

3.3. Bitkisel Atık Yağlar.....	32
3.4. Tıbbi Atıklar Hazırlayan / Revize Eden.....	32
3.5. Radyoaktif Atıklar.....	32
BÖLÜM 6.....	32
GÜRÜLTÜ YÖNETİMİ.....	32
BÖLÜM 7.....	33
TOPRAK KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
BÖLÜM 8.....	34
TEHLİKELİ KİMYASALLARIN YÖNETİMİ YANGIN SAVUNMA SİSTEMİ.....	34
BÖLÜM 9.....	34
YANGIN SAVUNMA YÖNETİM SİSTEMİ.....	34
1. İLGİLİ YÖNETMELİKLER	34
2. YAPI RUHSATI, YAPI KULLANMA İZİNİ VE ÇALIŞMA İZİN BELGESİ GEREKLİLİKLERİ	34
3. KATILIMCI FİRMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	35
3.1. Kaçış Güvenliği Esasları	36
BÖLÜM 10.....	37
SU TEMİNİ KALİTESİ YÖNETİM SİSTEMİ.....	37
BÖLÜM 11.....	38
ÇEVRE DÜZENLEMESİ YÖNETİM SİSTEMİ.....	38
BÖLÜM 12.....	38
BİLDİRİMLER.....	38
BÖLÜM 13.....	39
DENETİMLER	39
BÖLÜM 14.....	40
ÇEVRE GÖREVLİSİ İSTİHDAMI /ÇEVRE YÖNETİM BİRİMİ KURULMASI.....	40
BÖLÜM 15.....	41
DİĞER HUSUSLAR.....	41
TABLolar.....	42
TABLO 1.....	42
Endüstri Sınıflamasına göre İzleme Parametreleri.....	42
TABLO 2.....	43
MOSB için Öngörülen Ön Arıtma Standartları.....	43
EKLER	44

BÖLÜM 1

GENEL

1. AMAÇ VE KAPSAM

Madde 1: (1) Bu Atıksu ve Çevre Yönetim Sistemi, Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarından kaynaklanan atıksuların, Organize Sanayi Bölgesine ait Kanalizasyon Sisteminin kullanımı ve korunması, gerekiyorsa atıksuların çevre kirlenmesine yol açmayacak, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisine ve kanalizasyon sistemlerine zarar vermeyecek bir düzeyde arıtılarak (ön arıtma) deşarj edilmesi ve bu amaçla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esaslarını belirlemeyi, hava kirliliği için Yönetmeliğe göre yapılacak işlemleri, katı-tehlikeli-özel atık yönetimini, gürültü yönetimini, tehlikeli kimyasalların yönetimini ve yangın savunma sisteminin oluşturulması ile ilgili bildirimleri ve denetimini tanımlar.

(2) Bu Atıksu ve Çevre Yönetim Sistemi, Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin sorumluluk alanında bulunan tüm gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

2. YASAL DAYANAK

Madde 2: (1) Bu Atıksu ve Çevre Yönetim Sistemi, 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve OSB Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca hazırlanmıştır.

3. TANIMLAR

Madde 3 : (1) İzleme Parametreleri: Her endüstriyel kuruluşun üretim kategorisine göre belirlenmiş olan ve denetime esas kirlenici parametreleridir. (Tablo 1)

(2) **Arıtma Çamuru:** Kanalizasyona deşarj standartlarını sağlamak amacıyla kurulmuş olan ü arıtma tesislerinden çıkan, değişik oranlarda katı madde ihtiva eden sulu, katı madde süspansiyonlarıdır.

(3) **Atık:** Her türlü üretim ve tüketim faaliyetleri sonunda fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özellikleri ile karıştıkları alıcı ortamda, dolaylı veya doğrudan zarar verebilen ve o ortamda doğal bileşim ve özelliklerin değişmesine yol açan katı, sıvı ve gaz halindeki maddelerdir.

(4) **Atıksu:** Evsel, endüstriyel ve diğer kullanımlar sonucu kirlenmiş, veya özellikleri değişmiş sulardır.

(5) **Atıksu Arıtma:** Suların kullanım sonucu yitirdikleri fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özelliklerin bir kısmını veya tamamını, tekrar kazandırabilmek ve/veya boşaltıldıkları alıcı ortamın doğal, fiziksel bakteriyolojik ve ekolojik özelliklerini değiştirmeyecek hale getirilmelerini temin için uygulanacak her türlü fiziksel, kimyasal ve biyolojik işlemleri ifade eder. Başka bir ifade de, atıksuların alıcı ortama verilmeden önce, kirlenici özelliklerini, müsaade edilebilen alıcı ortam parametre değerlerine indirgeme işlemidir.

(6) **Atıksu Kaynağı:** Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde içinde faaliyet gösteren ve evsel ve/veya endüstriyel atıksu üreten her türlü gerçek ve tüzel kişilerdir.

(7) **Bağlantı Kanalı:** Atıksu kaynağının, atıksularını kanalizasyon şebekesine ileten, parsel bacası ile kolektör hattına bağlantıyı sağlayan kanaldır.

(8) **Debi:** Bir akım kesitinden, birim zamanda geçen suyun hacmidir.

(9) **Debimetre:** Debi ölçen cihazlardır.

(10) **Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı (DKKR):** Bu Atıksu ve Çevre Yönetim Sistemi ile belirtilen hükümleri sağlaması koşulu ile Atıksu Kaynaklarının, her türlü atıksularını kanalizasyona deşarj edebilmeleri için verilen deşarj izin belgesidir.

İşbu ruhsat OSB Uygulama Yönetmeliği'nde düzenlenmiş olan Bağlantı İzin Belgesidir (1)

(11) MOSB: Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'dir.

(12)Evsel Atıksu: İnsanların yaşam süreçlerindeki ihtiyaç ve kullanımları nedeni ile oluşan atık sulardır.

(13) Endüstriyel Atıksu: Atıksu Kaynaklarından deşarj edilen evsel atıksular dışındaki tüm atıksulardır.

(14) İdare: Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'dür.

(1) 22.08.2009 tarihli ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren OSB Yönetmeliği'nin 122. Maddesi gereği düzenlenmiştir.

(15) İş Termin Planı: Ön arıtma önlemi alacağını taahhüt eden Atıksu Kaynaklarınca düzenlenerek idareye bildirilen ve ön arıtma tesisi yapım aşamalarının idarece izlenebilmesini sağlayan belgedir.

(16) Kanalizasyon Sistemi: Atıksuları toplamaya, uzaklaştırmaya ve merkezi arıtma tesisine iletmeye yarayan şebeke, ana taşıyıcı hat ve kolektörlerini, her türlü tesis ve yapılarını ihtiva eden, birbirleri ile bağlantılı boru ya da kanal sistemleridir.

(17) Kirlilik Önlem Payı (KÖP): Bu Talimatname hükümlerine uymayan veya aykırı hareket ettiği tespit edilen Atıksu Kaynaklarından alınan bedeldir.

(18) Kompozit Numune: Atıksulardan, eş zaman aralıklarında alınarak oluşturulan karışık numunedir.

(19) Kontrol Bacası: Atıksu deşarjlarını kontrol amacı ile numune almak, ölçüm yapmak, atıksu akımını izlemek için belirlenen bacalardır.

(20) Müteşebbis Heyet: Gemi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyetidir.

(21) Merkezi Atıksu Arıtma Tesisi: Tüm Atıksu Kaynaklarının atıksularının, alıcı ortama deşarj edilecek seviyede arıtılmalarını sağlayan ortak atıksu arıtma tesisini ifade eder.

(22) Ön Arıtma Tesisi: Atıksu kaynaklarının, atıksularını, kanalizasyon şebekesine boşaltılmadan önce, önemli kirlilik yüklerine göre arıtılmaları amacı ile atıksuların kanalizasyona deşarj limit değerlerinin (Tablo 1) altında kalacak şekilde gerekli önlemleri almalarını sağlamaya yarayan her türlü tesislerdir.

(23) Öncelikli Atıksu Kaynakları: Ortalama debisi 50 m³/gün'ün üzerinde olan tüm Atıksu Kaynaklarıdır.

(24) Parsel Bacası: Bağlantı kanallarının başlangıç noktasında, İdare tarafından tespit edilen özel tiplerine göre imalatı yapılan bacalardır.

(25) Şahit Numune: Atıksu kaynağından atıksu numunesi alımı sırasında, atıksu kaynağı yetkililerinin istemesi halinde, atıksu numunesi ile birlikte aynı anda alınan, atıksu numunesinin analizinin yapılması için bırakılacağı laboratuvar haricinde, İdare tarafından da uygun görülen

başka bir laboratuvara, analizinin yapılması için teslim edilen numunedir.

(26) Şantiye Bağlantı İzni (ŞBİ): Atıksu Kaynağının inşaatı aşamasında, şantiye için geçici olarak verilen kanalizasyona bağlantı iznidir.

(27) Tehlikeli ve Zararlı Maddeler: Solunum, sindirim veya deri absorpsiyonu ile akut toksisite ve uzun sürede kronik toksisite, kanserojen etki yapan, biyolojik arıtmaya karşı direnç gösteren, yeraltı ve yüzey sularını kirleten, özel muamele ve bertaraf işlemleri gerektiren maddelerdir.

(28) Tekil Numune: Bir atıksu kaynağından, herhangi bir zamanda alınan numunedir.

(29) Toksik Parametreler: Genel olarak, endüstriyel faaliyetlerden oluşan ve doğada kalıcı özellik gösteren ve/veya toksik etkiler oluşturan (ağır metaller, fenol, siyanür, vb.) parametrelerdir.

(30) Yağmursuyu Kanalı: Yağış suları, yüzeysel sular, drenaj suları ile sıcaklığı 40°C'yi geçmeyen ve başka kirletici unsur içermeyen temassız soğutma sularını taşıyan kanallardır.

(31) Katılım Payı (KP): MOSB Merkezi Atıksu Arıtma Tesisinin yapımı ve işletilmesi için gerekli maliyetlerin karşılanması amacıyla, atıksu arıtma birim maliyeti, debi ve kirlilik parametreleri baz alınarak atıksu kaynaklarının aylık olarak ödeyecekleri katılım bedelidir.

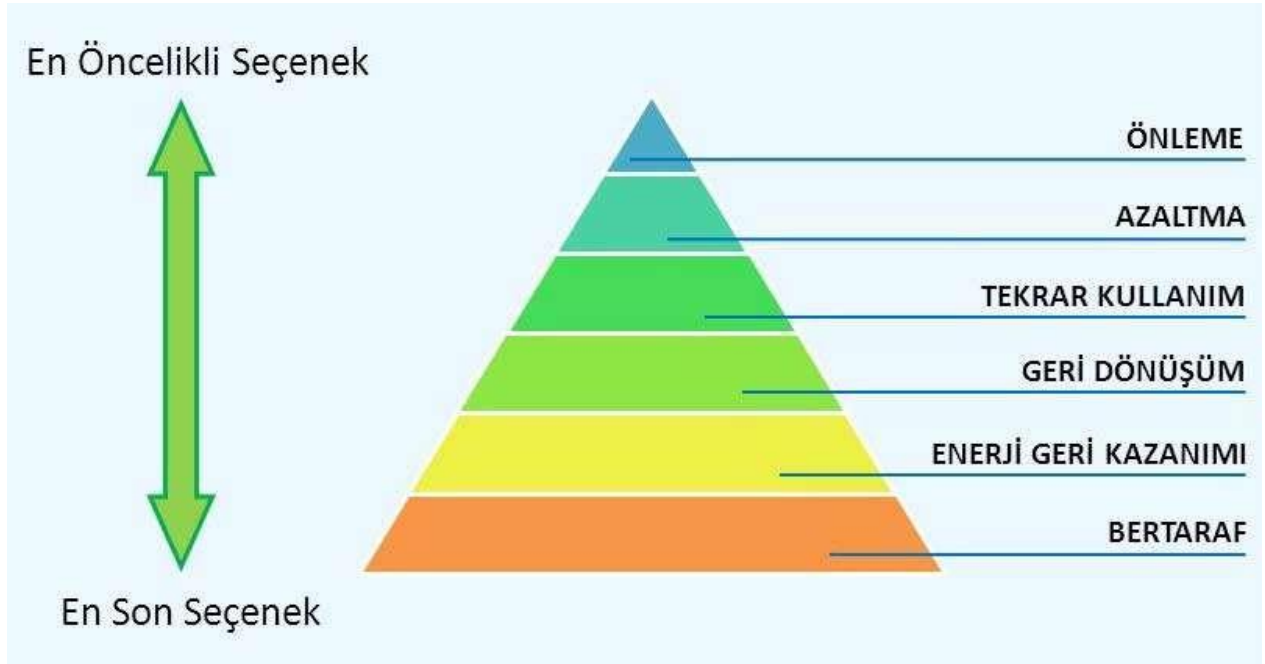
4. İLKELER

Madde 4- Çevre Yönetim Planı, aşağıda belirlenen genel hedef ve esaslar doğrultusunda uygulanır:

a) Çevrenin korunmasına ve kirliliğine ilişkin karar ve önlemlerin alınması ve uygulanmasında insan ve diğer canlı varlıkların sağlığının korunması, alınacak önlemlerin kalkınma çabalarına olumlu ve olumsuz etkileri ile fayda ve maliyetleri dikkate alınarak, kısa ve uzun vadeli değerlendirmelerin yapılması esastır.

- Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmelerini yapan yetkili kuruluşlar, kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilemeden çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler.
- Ekonomik faaliyetlerde ve üretim metotlarının seçiminde çevre sorunlarının önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla en elverişli teknoloji ve yöntemler tercih edilir ve uygulanır.
- Çevrenin korunması ve kirlenmenin önlenmesi konusunda alınacak tedbirlerin bir bütünlük içinde tespiti ve uygulanması esastır.

MOSB Atık Yönetimi Hiyerarşisi

5. YÜKÜMLÜLÜK

Madde 5: (1) Atıksu Kaynakları, atıksularını MOSB dışına çıkartmak, Kanalizasyon Sisteminin, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisinin ve çevrenin korunması için, gerekli her türlü önlemi almak ve bu talimatnamede belirtilen hükümler uyarınca ön arıtma tesislerini kurup, işletmekle ya da hiç bir şekilde mevcut teknolojilerle ön arıtma standardını sağlayamadığını bilimsel akademik bir raporla tespit ettiren atıksu kaynakları, atıksularını idarenin onay verdiği Atık Kabul Tesisi'ne göndermekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüklerle uymayan Atıksu Kaynaklarına 18 inci maddede belirtilen yaptırımlar uygulanır.

BÖLÜM 2

RUHSATLANDIRMA SİSTEMİ

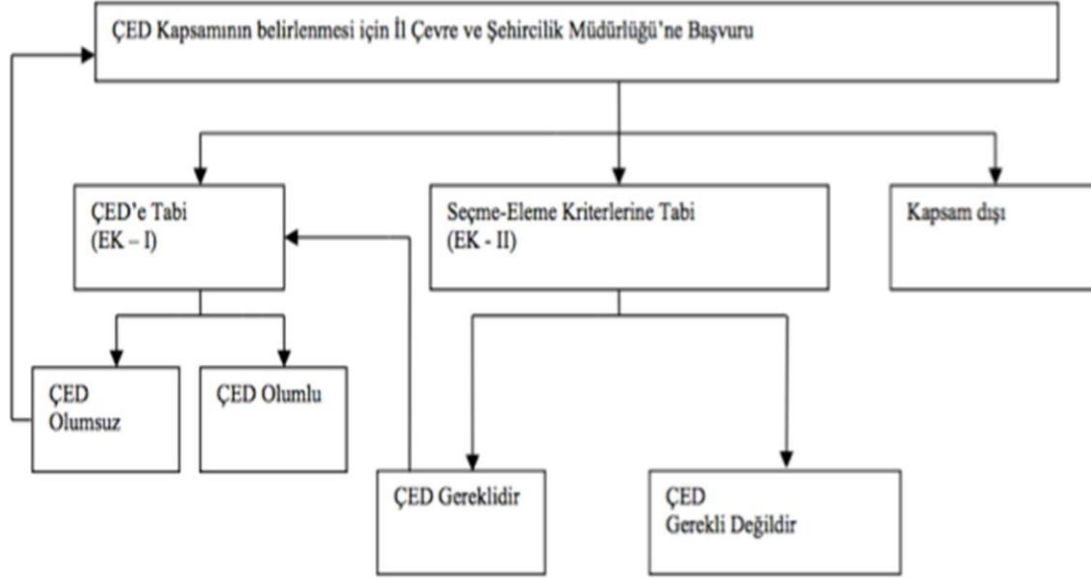
MOSB'de yatırım yapacak kuruluşlar inşaata başlamadan önce proje aşamasında ve deneme üretimine geçtiğinde 2872 sayılı Çevre Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili mer'î mevzuat uyarınca gerekli izinleri almak zorundadır.

1. PROJE AŞAMASINDA ALINACAK İZİNLER

1.1 Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu / Olumsuz Kararı

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED): 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin EK I (Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler) ve EK II (Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler) listelerinde bulunan, gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetler için çevre üzerinde yapabilecekleri bütün etkilerin belirlenerek değerlendirilmesi ve tespit edilen olumsuz etkilerin önlenmesi için gerçekleştirilen süreç ve izindir.

ÇED Yönetmeliği EK I'de yer alan faaliyetler ile EK II'de bulunup Bakanlıkça “ÇED Gereklidir” kararı verilen faaliyetler ÇED Raporuna tabidir.

EK I ve II'de yer alan faaliyetler ile yönetmelik kapsamı dışında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite artırımı, genişleme, proses değişikliği yapılan faaliyetler ve bu yönetmelik kapsamı dışında bulunan mevcut faaliyetlerden kapasite artırımı, genişletme, proses veya kullanım amacı değişikliği yapılarak yönetmelik kapsamına giren faaliyetler için süreç, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne başvuru aşamasından başlayarak yürütülür.

ÇED Yönetmeliği kapsamına giren bir faaliyeti gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler her türlü teşvik, onay, izin ve ruhsat almadan; kamu yatırımları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yatırım programına alınmadan; özel kesim faaliyetlerinde uygulama projeleri veya mevzii imar planı onaylanmadan önce, EK I'deki faaliyetler için ÇED Raporu, EK II'deki faaliyetler için ise Proje Tanıtım Dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve verilecek karara göre hareket etmekle yükümlüdür.

ÇED Yönetmeliğine tabi projeler için ÇED Olumlu Kararı veya ÇED Gerekli Değildir kararı alınmadıkça, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışındaki projeler için ise planlanan yatırımın kapsam dışı olduğuna ilişkin İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü yazısı olmadan bu projelere hiçbir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz.

ÇED Yönetmeliğine tabi faaliyetler hakkında ÇED Olumlu ya da Olumsuz kararını verme yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, ÇED Gerekli değildir veya ÇED Kapsam Dışı kararlarını verme yetkisi ise İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne aittir.

1.1.1. ÇED Raporu / Proje Tanıtım Dosyası İçin Başvuru

ÇED Yönetmeliği uyarınca kurulacak tesisin faaliyet konusunun hangi kategoride değerlendirileceğinin belirlenmesi için faaliyet sahibi dilekçe (EK-01), proses akım şeması, detaylı açıklama raporu, kapasite bilgileri, enerji ve su tüketimi ile oluşacak atık miktarına ilişkin verileri, ayrıca proseste hammadde olarak kimyasal tüketimi öngörülüyor ise, bu kimyasalların listesi ile Malzeme Güvenlik Bilgi Formlarını ve tüketim miktarlarını içeren faaliyet dosyasını MOSB Çevre Bölümüne teslim eder.

Dosya, yapılan incelemeden sonra eksiklik bulunmaması durumunda, ilgili firmanın MOSB’de katılımcı olduğuna ve kurulması planlanan faaliyetin OSB mevzuatına uygun olduğuna dair yazı ve onaylı MOSB vaziyet planının eklenmesiyle firmaya teslim edilir.

Firma, dosya ve eklerini, ÇED firması aracılığı ile E-ÇED sistemine yükleyerek süreç başlatılır. Yalova Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, faaliyet konusunu ÇED Yönetmeliği kapsamında inceler. Değerlendirme sonucunu; “Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler”, “Seçme, Eleme Kriterlerine Tabi Projeler” veya “kapsam dışı” yazılı olarak katılımcıya bildirir. Katılımcı belirlenen sınıfa göre izin prosedürünü aşağıda özetlendiği şekilde yürütür.

1.1.1.1 Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler

ÇED Yönetmeliği EK I’ de yer alan faaliyetler ile EK II’de yer alan faaliyetlerden Valilikçe “ÇED Gereklidir” kararı verilen faaliyetler için ÇED Raporu hazırlanır.

Faaliyet sahibi, bir dilekçe ve ekinde Yönetmeliğin EK III’ünde verilen formata göre hazırlanmış proje tanıtım raporu ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na başvurur. Proje tanıtım raporunun incelenmesi ve halkın katılımı toplantısı ardından Bakanlıkça oluşturulan ÇED raporu formatı faaliyet sahibine verilir.

Faaliyet sahibi, ÇED Raporunu yetki belgesine sahip bir kuruluşa, verilen formata uygun olarak hazırlatır ve Bakanlığa sunar. Bakanlık tarafından oluşturulan komisyon, ÇED Raporunu inceler, değerlendirir. Bakanlık, inceleme ve değerlendirme sürecinden sonra “ÇED Olumlu Kararı” veya “ÇED Olumsuz Kararı” verir.

“ÇED Olumlu” kararı verilen faaliyetler için proje aşamasında alınması gereken çevre izinleri tamamlanmış olur.

Katılımcılar, ÇED Raporunda verdikleri taahhütleri inşaat ve üretim sürecinde yerine getirmek zorundadır.

1.1.1.2 Seçme, Eleme Kriterlerine Tabi Projeler

Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler şunlardır:

ÇED Yönetmeliği EK II’de yer alan faaliyetler

ÇED Yönetmeliği kapsamında yer alan projelerin, gerek yatırım gerekse işletme döneminde mevcut durumlarında yapılmak istenilen değişikliklere ilişkin projeler,

ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında bulunan faaliyetlerin mevcut durumlarında yapılmak istenen ve bu faaliyetlerin Yönetmelik kapsamına girmeleri sonucunu doğuracak olan değişikliklere ilişkin projeler,

(b) ve (c) bendinde yer alan projelere, ileri teknoloji uygulamak suretiyle yapılmak istenilen değişikliklerin proje sahibi tarafından belgelenmesi halinde, proje Bakanlıkça değerlendirilir.

Faaliyet sahibi, projesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi uygulamasının gerekli olup olmadığının araştırılması amacıyla bir dilekçe ekinde ÇED Yönetmeliği Ek-IV’e göre hazırlayacağı üç adet Proje Tanıtım Dosyası ile hazırladığı proje tanıtım dosyasında ve eklerinde yer alan bilgi belgelerin doğru olduğunu belirtir taahhüt yazısını ve imza sirkülerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na sunar.

Proje Tanıtım Raporu, projenin türü ve yeri dikkate alınarak ilgili meslek dallarından ve en az 3 kişiden oluşan çalışma grubunca hazırlanmalıdır.

Proje Tanıtım Dosyası Yalova İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından incelenir ve değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda, faaliyet hakkında “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verir.

“ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen faaliyetler için proje aşamasında alınması gereken çevre izinleri tamamlanmış olur.

“Çevresel Etkileri Önemlidir” kararı verilen faaliyetler için, faaliyet sahibi bir dilekçe ve ekinde karar metni ile Proje Tanıtım Dosyasını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na sunar. Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler kısmında açıklanan prosedürü izleyerek işlemlerine devam eder.

Katılımcılar, Proje Tanıtım Dosyasında verdikleri taahhütleri inşaat ve üretim sürecinde yerine getirmek zorundadır.

1.1.1.3 Kapsam Dışı Kalan Projeler

Yalova İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nce faaliyet konusu ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilen katılımcılar, yer seçim ve tesis kurma izni bölümünde açıklanan prosedürden çevre izin işlemlerine devam eder.

1.1.2. ÇED Olumlu / ÇED Gerekli Değildir Kararları Geçerlilik Süresi

Katılımcı, “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen faaliyet için, diğer mevzuat uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinleri alarak iki yıl içinde yatırıma başlamadığı takdirde, alınan kararlar için güncel ÇED Görüş yazısının alınması gerekmektedir.

1.1.3. ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Faaliyetlerin İzlenmesi ve Denetlenmesi

“ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen faaliyetlerle ilgili olarak katılımcı tarafından taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediği MOSB Çevre Bölümü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından izlenir ve denetlenir.

1.1.4. Aykırı Uygulamaların Durdurulması

Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin, “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararını belirten yazıyı almadan başladığı tespit edildiğinde, faaliyet Yalova Valiliği tarafından durdurulur. “ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı alınmadıkça durdurma kararı kaldırılamaz.

“ÇED Olumlu” ya da “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilen faaliyetler için ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası ve ekleri hakkındaki taahhünameye uyulmadığının tespiti halinde, Yalova Valiliğince söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir defaya mahsus olmak üzere altmış işgününe kadar süre verilebilir. Bu süre sonunda yükümlülüklerini yerine getirmeyen faaliyet sahibinin faaliyeti durdurulur. Yükümlülükler yerine getirilmedikçe durdurma kararı kaldırılamaz. Cezai hükümler saklıdır.

1.2 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni

14.07.2005 tarihinde yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca, gayri sıhhi müesseseler kurulmadan önce MOSB tarafından verilen yer seçim izni ve tesis kurma iznini almak zorundadır.

MOSB’de tesis kuracak olan katılımcılara arsa tahsisi yapılmadan önce planlanan tesisin OSB Uygulama Yönetmeliği’nin 103 üncü maddesinin ç bendinde belirlenen esaslar çerçevesinde hazırlanan üretim akış şeması incelenir ve tesisin faaliyet konusu söz konusu Yönetmeliğin 10

inci maddesinin a ve b bentlerinde tanımlanan kurulamayacak tesisler listesi ile karşılaştırılır. Yapılan değerlendirme sonucunda MOSB Bölge Müdürlüğü tarafından uygunluk görüşü verilerek, Yönetim Kurulu'nda arsa tahsis kararı alınır. Arsa tahsis kararından sonra gayrisihhi müessese sınıfı tayini yapılarak, yer seçim ve tesis kurma izni verilmiş olur. **EK-16** ve **EK-17** TAAHHÜTNAMELERİ, OSB müdürlüğüne teslim edilir.

Arsa tahsisi yapılmış olan tesisler için gayri sıhhi müessese sınıf tayini yapılarak, yer seçim ve tesis kurma izni verilir. Yer seçim ve tesis kurma izni yazısı verilmeden önce Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği uyarınca gerekli izinler alınmış olmalıdır.

1.2.1 Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni Başvurusu

MOSB'de tesis kuracak olan katılımcılar bir dilekçe (**EK-02**) ve ekinde proses akım şeması, açıklama raporu, planlanan kapasite (varsa kapasite raporu), makine yerleşim planı ve kurulması gereken makinelerin güçlerini (**EK-03**) belirtir liste ile MOSB'ye başvurur.

GSM sınıf belirlemesi yapılarak, MOSB Müteşebbis Heyeti'nin arsa tahsis kararı göz önüne alınır ve Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni verilir. "ÇED Olumlu" kararı alınan tesisler için "ÇED Olumlu" belgesi ve raporu yer seçimi ve tesisi kurma izni yerine kaim olur.

1.2.2 İzin Geçerliliği

Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni verildiği tarihten itibaren beş yıl süre ile geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, başvuru üzerine yer seçim ve tesis kurma izni iki yıl daha uzatılabilir.

1.2.3 Harç Bedelinin Belirlenmesi

Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni için harç bedeli alınmaz. Ancak, MOSB mühendislik hizmet bedeli tahsil edilir.

2. DENEME ÜRETİMİ SIRASINDA ALINACAK İZİNLER

2.1 Deneme İzni

Yer Seçimi ve Tesis Kurma İzni verilmiş ve projelerine göre inşa edilmiş birinci sınıf gayri sıhhi müesseselere açılma izni verilmesinden önce, başvuru halinde, kurulun incelemesi sonucunda uygun bulunması halinde, MOSB tarafından toplam 1 yılı geçmemek üzere deneme izni (**EK-04**) verilir.

2.2 Bağlantı İzin Belgesi

MOSB kanalizasyon sistemine her türlü evsel ve/veya endüstriyel nitelikli atık suların deşarjı için MOSB'den Bağlantı İzin Belgesi alınması zorunludur.

Bağlantı İzin Belgesi Başvurusu için; MOSB Atıksu Deşarjı Teknik Bilgiler Formu, ön arıtma olması halinde MOSB onaylı evsel ve/veya endüstriyel atık su arıtma tesisi proses akım şeması ve oluşan arıtma çamurunun bertarafıyla ilgili alınan önlemlere ilişkin belgeler, imza sirküleri, parselin atık su ve yağmur suyu hatlarını gösterir altyapı vaziyet planı ile güncel kapasite raporu dilekçe (**EK-05**) ekinde MOSB'ye sunulur.

Bağlantı İzin Belgesi üç yıl süre ile geçerlidir. İzin belgelerindeki bilgilerin değiştiği ve/veya denetimler sırasında suda tehlikeli ve zararlı maddelerle ilgili yanlış beyanda bulunduğu, bunların arıtma ve bertarafında kurallara aykırı davranıldığı tespit edildiği takdirde belge iptal edilir.

Altyapı Hizmet Sözleşmesi imzalandıktan ve Bağlantı İzni hizmet bedeli ödendikten sonra bağlantı izin belgesi atıksu altyapı krokisi ile birlikte verilir.

2.3 Çevre İzni

10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinin Ek 1 ve Ek 2 listelerinde yer alan faaliyet ve tesisler için Çevre İzni alınması zorunludur.

Çevre İzni, faaliyetin niteliğine göre, *atıksu*, emisyon ve/veya gürültü konulu olabilir. MOSB bünyesindeki tesis ve faaliyetlerin atıksu deşarjları, merkezi atıksu arıtma tesisi ile sonlanan MOSB kanalizasyon sistemine yapıldığından, deşarj konulu çevre izni yerine MOSB tarafından düzenlenen Bağlantı İzin Belgesi kullanılır.

Ek 1 de yer alan tesislerin izni, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilir. Bakanlık bu yetkisini taşra teşkilatına devredebilir. Ek 2 de verilen tesislerin izni, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından verilir.

2.3.1 Çevre İzni Başvurusu

Faaliyet veya tesisin Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmeliğinin Ek 1 veya 2 sinde yer alıp almadığının belirlenmesi öncelikle MOSB aracılığı ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne başvuru yapılır. **(EK-06)**

Ek 1 ve 2 de yer aldığı belirlenen tesislerin Çevre İzni başvuruları ise, elektronik ortamda, tesisin Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi veya hizmet alınan yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması tarafından, elektronik veya mobil imza kullanılarak yapılır. Başvurunun uygun bulunması durumunda, tesise öncelikle Geçici Faaliyet Belgesi düzenlenir. Geçici Faaliyet Belgesi'ni takiben en geç altı ay içinde tesisin gerekli bilgi, belge raporları sunarak başvurusunu tamamlaması gerekir. Aksi takdirde, Geçici Faaliyet Belgesi iptal edilir. Başvurunun değerlendirilmesi sonucunda uygun bulunması halinde tesise Çevre İzni düzenlenir.

2.3.2 İzinin Geçerliliği

Çevre izni beş yıl süre ile geçerlidir. İşletmede çevre izin şartlarında değişiklik olmaması durumunda, beş yıllık süre dolmadan üç ay önce durum raporu hazırlanarak yetkili mercie belgenin yenilenmesi için başvuruda bulunulur. Yetkili merci, başvuruyu uygun bulması halinde yeni çevre izin belgesi düzenler.

Çevre izin şartları değişikliği uğrayan işletmeler, değişen şartlarla ilgili bilgi, belge ve raporlarla birlikte yetkili mercie bildirimde bulunurlar.

Aşağıdaki durumlarda çevre izin ve/veya lisans alma süreci yeniden başlatılır:

- a) İşletmenin faaliyet yerinin değişmesi,
- b) İşletmenin faaliyet konusunun değişmesi,
- c) İşletmenin yakıtının ve/veya yakma sisteminin değişmesi,
- ç) İşletmenin toplam üretim kapasitesinin en az 1/3 oranında artması,
- d) İşletmenin yakma/anma ısı gücünün en az 1/3 oranında artması.

İşletmenin toplam üretim kapasite ve/veya yakma/anma ısı gücü artışının 1/3 oranından az olması halleri de dâhil, işletmede yapılan ve dördüncü fıkra kapsamı dışında kalan diğer değişikliklerde ise çevre izin sürecinin yeniden başlatılıp başlatılmayacağı, izni veren yetkili merci tarafından ayrıca değerlendirilerek karara bağlanır.

İşletmenin en az üç yıl süre ile çalışmaması durumunda çevre izin ve/veya lisans alma süreci yeniden başlatılır. Çevre izin alma süreci yeniden başlatılan ve yapılan değerlendirilme sonucunda durumu uygun bulunan işletmelere yeni çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi verilir.

İşletmenin sahibinin veya adının değişmesi halinde, yapılan değişiklik işletmeci tarafından değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren üç ay içinde yetkili mercie bildirilir. İşletmede çevre izin şartlarında değişiklik yoksa işletmenin çevre izni, önceki geçerlilik süresi değişmemek kaydıyla yeniden düzenlenir.

Faaliyet sahibinin değişmesi durumunda yeni faaliyet sahibinden ayrıca devralınan işletmenin izin veya çevre izin ve lisans koşullarına uyacağına dair taahhütname istenir.

Aynı adreste bulunan ancak işletmecisi/tüzel kişiliği farklı olan işletmeler ayrı ayrı çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi almakla yükümlüdürler.

2.3.3 Çevre İzininin Askıya Alınması

İşletmenin çevre izin veya çevre izin ve lisans koşullarına aykırı iş ve işlemlerinin tespit edilmesi durumunda yetkili merci tarafından Çevre Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca idari yaptırım uygulanır.

Uygunsuzluğunun düzeltilmesi için; işletme tarafından iş termin planı ve taahhütname verilmesi halinde, işletmeye yetkili merci tarafından en fazla bir yıla kadar süre verilebilir.

İşletme tarafından iş termin planı ve taahhütname verilmemesi, çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler nedeniyle işletmeye süre verilmemesi veya işletmeye verilen sürenin bitiminde uygunsuzluğun giderilmemesi halinde, yetkili merci tarafından çevre izin veya çevre izin ve lisans belgesi iptal edilir ve işletmenin faaliyeti, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz durdurulur.

2.3.4 Faaliyetin Sona Ermesi

Çevre Denetimi Yönetmeliği Ek 1 ve Ek 2 listelerinde yer alan işletmeler veya hizmet satın alımı yoluna gidilmişse yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması işletmenin herhangi bir nedenle 15 aydan fazla veya sürekli olarak çalışmaması halinde otuz gün içerisinde yetkili mercie haber vermekle yükümlüdür. Çevre Yönetim Sistemi gereğince, işletme, saha teslimi öncesi gerekli tedbirleri yerine getirerek, çevre biriminin onayını almakla yükümlüdür.

2.3.5 Mevcut İzin ve Lisansların Geçerliliği

İşletmelere verilen çevre izni veya çevre izin ve lisans belgeleri beş yıl süre ile geçerlidir. İşletmeler belge geçerlilik süresinin sona ereceği tarihten en az 180 takvim günü önce başvuru yapmak ve beş yıllık süre dolmadan yeniden çevre izni veya çevre izin ve lisans belgesi almak zorundadır.

2.4 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı

14.07.2005 tarihinde yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-2 Gayrisihhi Müesseseler Listesi'nde yer alan gayri sıhhi müesseselerin açılıp çalıştırılabilmeleri için yerinde inceleme yapılır; tesis izin şartlarının yerine getirilip getirilmediği incelenir, ruhsatlandırılması uygun ise MOSB tarafından açılma ruhsatı belgesi düzenlenir.

Deneme izni veya açılma ruhsatı belgesi olmayan gayri sıhhi müesseseler faaliyete geçemez.

Açılma ruhsatı almış gayrisihhi müessesede MOSB'nin bilgisi ve yazılı müsaadesi haricinde herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz.

İşlem dosyasında mevcut onaylı plan ve projelere aykırı olarak ve MOSB'nin bilgisi dışında tesislerinde değişiklik ve ilave yapan sorumlular hakkında kanuni işlem yapılır. Ayrıca, değişiklik için resmi müsaade alınıncaya kadar, mümkün olduğu takdirde yalnızca ilave edilen veya değiştirilen kısmın, aksi halde bütün tesisin faaliyeti durdurulur.

Yapılan ilave ve değişiklik çevre sağlığına zarar verici mahiyette ve alınacak tedbirlerle mahzuru giderilemeyecek durumda ise, o kısımlar kaldırılıp zararlı durumu giderilinceye kadar tesisin faaliyetine müsaade edilmez.

Açılma ruhsatı, ruhsat üzerinde yazılı şahıs, adres ve iş için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde ruhsat geçerliliğini kaybeder. Tesis yerinin veya tesiste yapılan işin değişmesi halinde yeniden ruhsat alınması şarttır.

2.4.1 Gayrisihhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu

Ruhsat Başvurusu aşağıda sıralanan belgelerin MOSB'ye hitaben yazılan dilekçeye **(EK-07)** eklenmesiyle yapılır:

- Başvuru formu, **(EK-08)**
- Sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği,
- Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu, (MOSB İtfaiye Bölümü'nden alınacaktır.)
- Sorumlu müdür sözleşmesi,
- Sorumlu hekim sözleşmesi (50 den fazla işçi çalıştıran işletmeler için),
- Yapı Kullanma İzni,
- Çevre İzni veya kapsam dışı olduğuna ilişkin belge,
- Bağlantı İzin Belgesi,
- Kurul tarafından hazırlanacak açılma raporu. **(EK-09)**

2.4.2 Sıhhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu

Gayrisihhi müessese kapsamına girmeyen banka şubesi, eczane gibi kuruluşlar için işyeri açma ve çalışma ruhsatı Başvurusu aşağıda sıralanan belgelerin MOSB'ye hitaben yazılan dilekçeye **(EK-10)** eklenmesiyle yapılır:

- Başvuru formu, **(EK-11)**
- Ticaret Sicil Tasdiknamesi,
- Kira Sözleşmesi ve/veya Üst Hakkı Sözleşmesi,
- Vergi levhası fotokopisi,
- İmza sirküleri
- Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu, (MOSB İtfaiye Bölümü'nden alınacaktır.)
- Yapı Kullanma İzni,
- Kurul tarafından hazırlanacak açılma raporu. **(EK-09)**

2.4.3 Ruhsatın Yenilenmesini Gerektiren Durumlar

İşletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.

Gayrisihhi müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde

bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.

2.4.4 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcı

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı harcı, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 84'üncü maddesinde yer alan Çeşitli Harçlara Ait Tarifeler Listesinin 3 üncü maddesine göre MOSB tarafından hesaplanır ve tahsil edilerek ilgili belediye hesabına yatırılır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı düzenlenmesi aşamasında ayrıca MOSB Yönetim Kurulu tarafından belirlenen mühendislik hizmet bedeli tahsil edilir.

2.4.5 Denetimler

İşyeri Açma ve Çalışma ruhsatı düzenlendikten sonra tesiste MOSB tarafından haberli/habersiz denetim yapılır. Bu denetimler sonucunda toplum ve çevre sağlığı açısından zararlı olan işletmelerin faaliyeti, noksanlıklar ve aykırılıklar giderilinceye kadar derhal durdurulur.

BÖLÜM 3

ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİ YÖNETİMİ?

1. ATIKSU YÖNETİM SORUMLULUĞU¹

MOSB, Yalova Valiliği İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nün bilgi, denetim ve gözetimi altında Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği hükümlerine uyulması kaydı ile atıksu altyapı tesislerinin inşası, bakımı ve işletilmesinden sorumludur.

Atıksu altyapı tesislerinin bakım, onarım ve işletilmesi, debimetre ve numune alma cihazlarının kontrolü, gerekli görüldüğünde numune alımı ve analizi ile vidanjör ve tehlikeli atık taşıma işleri MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi'nce yürütülmektedir.

Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 20'nci maddesi ile Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 114'üncü maddesi uyarınca, atıksu arıtma tesisi kurma ve işletme hakkı, diğer altyapı ve hizmet tesislerine benzer şekilde, sadece OSB'nin yetki ve sorumluluğundadır.

Dolayısıyla, katılımcıların merkezi atıksu arıtma tesisine bağlantılarının yapılması ve Bağlantı İzin Belgesi'nin alınması bir zorunluluktur. Katılımcılar, atıksularını, MOSB'nin yazılı izni olmadan taşıma araçları ile diğer ortak atıksu arıtma/bertaraf tesislerine taşıyamaz.

MOSB'de yatırım yapan katılımcıların atık su altyapı tesislerine deşarj limitleri olarak, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği TABLO 19: KARIŞIK ENDÜSTRİYEL ATIK SULARIN ALICI ORTAMA DEŞARJ STANDARTLARI (KÜÇÜK VE BÜYÜK ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ VE SEKTÖR BELİRLEMESİ YAPILAMAYAN DİĞER SANAYİLER) Kriterleri esas alınmış ve MOSB Kanala Kabul Kriterleri'nde (TABLO-2 de) sunulmuştur.

Söz konusu kriterleri sağlayamayan atık suların ön arıtma tesisinden geçirilerek kirliliğin kabul edilebilecek değerlere düşürülmesi katılımcının sorumluluğunda olup, ön arıtma oranlarının tespiti için bir akademik kuruluş tarafından hazırlanacak rapor ve laboratuvar çalışmaları esas alınır.

2. ÖN ARITMA TESİSİ ESASLARI

Tesisinde endüstriyel nitelikli su tüketimi olan katılımcı, OSB Uygulama Yönetmeliğinin 120.

Maddesine istinaden atık suyunun MOSB Kanala Kabul Kriterlerine uyup uymadığını bir akademik / akredite kuruma kontrol ettirerek hazırlatacağı raporu MOSB'nin onayına sunar ve MOSB ön arıtma yapılıp yapılmayacağına karar verir.

Ön arıtma ihtiyacı olduğu tespit edilir ise, katılımcıya kurulacak atıksu ön arıtma tesisine ait iş termin planını sunması için bir ay süre verilir. İş termin planının MOSB'ye sunulduğu tarihten itibaren katılımcı, en geç iki ay içerisinde arıtma tesisi proje onayını almak, ön arıtma tesisini kurmak ve işletmeye almak zorundadır. Tüzel kişiliklerin ortaklıklarının zaman içinde değişmesi veya abone firmanın isim değişikliği yapması durumunda ortaklardan en az bir tanesinin ortaklığı devam ediyorsa katılımcı firmanın isim değişikliği de süreyi ayrıca uzatmaz. Ancak katılımcı firmanın devredildiği ve bütün ortaklarının değiştiği durumlarda yeni katılımcı firma, yeni tespit yapılan katılımcı gibi değerlendirilir ve atıksu ön arıtma tesisi kurması için gerekli işlemler uygulanır.

Sunulan termin planında, kurulacak olan ön arıtma tesisinin bir ya da birden fazla arıtma sistemi içeren (kimyasal + biyolojik vb.) kombine bir tesis olması halinde, termin planının teknik olarak mahiyeti ve aşamaları MOSB tarafından oluşturulan bir komisyon tarafından incelenir. Komisyon tarafından ihtiyaç duyulan sürenin sözleşmede öngörülen süreyi asacağına tespit edilmesi durumunda, ön arıtma tesisinin devreye alınabilmesi için uygun görülen süreyi de içeren bir tutanak hazırlanır. Ön arıtma tesisi devreye alınmaya kadar 7.4 Hesap Yöntemi bölümünde açıklanan formüllere bağlı kalınarak merkezi arıtma tesisi işletme katkı payı hesaplanır.

Katılımcı, ön arıtma tesisi proje onay dosyasını inşaat projeleri ile birlikte MOSB Çevre Bölümüne teslim eder. Arıtma tesisi proje onay dosyasında; arıtılmamış atık su analiz raporu veya katılımcıya ait kurulu bir tesis yok ise literatür bilgisi, arıtma tesisinin yerini gösterir vaziyet planı, ayrıntılı proses raporu ve proses projeleri, P&I diyagramı, hidrolik profil, ekipman spesifikasyonları, boru yerleşim planları, statik, betonarme çelik imalat projeleri ve hesapları, elektrik ve enstrüman projeleri yer alır.

Uygulama projeleri ilgili oda vizeleri alındıktan sonra MOSB tarafından onaylanır ve onaydan sonra arıtma tesisi uygulamasına geçilir. Arıtma tesisinde Türk standardına uygun yapı malzemesi ve yapı elemanı kullanılması şarttır.

Ön arıtma tesisi çıkışından, tesisin dengeleme havuzu girişine herhangi bir arıza ve yeterli arıtma sağlanamaması durumuna karşı By-Pass hattı yapılır. Kesikli çalışan endüstrilerin dengeleme havuzu yapıları zorunludur.

Soğutma işlemi atık suları deşarj limitlerini aşıyor ise, ön arıtma tesisinde arıtdıktan sonra deşarj edilir.

Yer yıkama suları ve saha drenaj sularından kaynaklanması muhtemel katı madde, yağ, deterjan vb. kirliliğin giderilmesi amacı ile firma çıkışlarına dinlendirme havuzu yapılarak dinlendirme havuz çıkışlarının ızgara, yağ tutucu üniteler ile donatılması, deterjan kirliliğinin giderilmesi için ise gerekli arıtma ünite ve/veya ünitelerinin kurulması zorunludur.

MOSB Çevre Bölümü, ani deşarj ve dökülmelerin olabileceği veya gerekli gördüğü kaynaklar için katılımcıdan ilave tedbirler isteyebilir.

Bu aboneler, kendilerinden istenen teknik bilgilerin doğru ve güvenilir olarak hazırlanması ile MOSB'ye intikalini temin etmek ve yapacakları ön arıtma tesislerinin teknik usullere uygun olarak devamlı çalışmasını sağlamak ve bundan sorumlu olmak üzere en az bir 'teknik sorumlu' görevlendirmek mecburiyetindedir. Bunu sağlamayanlara Bağlantı İzin Belgesi verilmez.

Abonelerin MOSB ile olan bu sözleşme kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili yazışmalarında mutlak surette teknik sorumlunun da imzası yer alacaktır. Teknik sorumlunun imzasının yer almadığı talepler dikkate alınmayacaktır. Ön arıtma tesisi işleten fakat teknik sorumlu çalıştırmadığı tespit edilen abonelerin Bağlantı İzin Belgesi iptal edilir.

Ön arıtma tesisi kurmanın teknik gerekçelerle uygun olmaması durumunda ise, MOSB'nin yazılı onayı alınmak şartı ile atıksular sızdırmaz fosseptik içinde biriktirilerek, ilimiz sınırları içinde Yalova Valiliği, dışında ise söz konusu izni vermeye yetkili makamdan deşarj izni alınmış kapasiteleri ve nitelikleri dışarıdan atık su almaya elverişli arıtma tesisleri ile protokol yapılır. Atık sular bu tesislere lisanslı vidanjörle gönderilir. Her atıksu naklinde düzenlenen tasıma belgesi ve tesise teslim belgesi aylık olarak MOSB Çevre Bölümü'ne gönderilir. Bu belgeler denetlemelerde yetkili makama ibraz edilir.

3. ÖN ARITMA ÇAMURU

Ön arıtma sonucunda, çamur kurutma yatağından veya filtre presten çıkan çamur keki, yapılacak analiz sonucunda belirlenecek niteliğine göre, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği veya Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uyarınca tesisten uzaklaştırılır. Tesiste çamur susuzlaştırma ünitesi yoksa arıtma tesisi çamuru MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi tarafından lisanslı vidanjörlerle ilgili yönetmelik koşullarına uygun olarak uzaklaştırılır. Denetlemelerde, çamur tasıma ve bertaraf yöntemi hakkında bilgi verilir.

Katılımcı, analiz raporlarını, bertarafa ilişkin vidanjör pusulalarını ve/veya Ulusal Atık Taşıma Formları ile faturalarını saklamak ve sorulduğunda ibraz etmekle yükümlüdür.

4. MOSB ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİNE BAĞLANTI İZİNİ VE BELGESİ

Katılımcılar, kanalizasyon sistemine atıksu bağlantısı yapılmadan önce, gerekli ise ön arıtma tesisini ve ölçüm sistemini, kontrol bacasını ve sisteme bağlantıyı MOSB'nin kontrolü altında yapar. Daha sonra, bu dokümanın 2'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında belirtilen belgelerle Bağlantı İzin Belgesi için MOSB'ye başvuruda bulunur. Başvurusu uygun bulunan katılımcılara "Bağlantı İzin Belgesi" verilir.

Katılımcı, üretime geçtikten sonra en geç 6 ay içerisinde Bağlantı İzin Belgesi almadığı takdirde MOSB'nin uygulayacağı her türlü yaptırımını kabul etmiş sayılır.

Bağlantı izin belgeleri üçer yıllık süreler için geçerlidir. Üretim miktar ve düzeninde veya faaliyet türünde değişiklik yapacak olan katılımcılar MOSB Çevre Bölümü'ne başvurarak bağlantı izin belgesini yenilemek zorundadır.

Yönetmelikte olacak değişiklikler dolayısıyla izin ve belgelerin yenilenmesi istenebilir.

Bağlantı izin belgesinde; katılımcının tabi olduğu sektör sınıfı, MOSB kanalizasyon sistemine bağlantı yapacağı parsel baca numarası, numune alma aralığı, gerekli ise kontrol düzenekleri (kontrol bacası, debimetre, numune alma cihazı, pH ölçüm cihazı vb.) belirtilir.

Bağlantı İzin Belgesinde yer alan bilgilerin teknik ve idari sorumluluğu katılımcıya aittir. Tüm katılımcılar Bağlantı İzin Belgesi almak üzere MOSB'ye müracaat etmek mecburiyetindedir. İzin belgesinde belirtilen şartlar haricinde atıksuların, atıksu altyapı tesislerine deşarjları kesinlikle yasaktır. MOSB Çevre Bölümü gerekli gördüğü hallerde, bağlantı izin belgesinde belirtilen sorumlu teknik elemanın değiştirilmesini talep edebilir.

Evsel nitelikli su tüketimi dışında, üretim proseslerinde su kullanan katılımcıların MOSB Kanalizasyon Sistemi'ne bağlantı bacasından önceki kendi parselleri içinde kalan son bağlantı

bacasına debimetre ve numune alma cihazı monte etmeleri zorunludur. Katılımcı, söz konusu cihazların konabileceği büyüklükte ve MOSB Çevre Bölümü tarafından belirtildiği şekilde kontrol kabini yapar.

OSB Uygulama Yönetmeliğinin 120. Maddesi b bendi ve 122. Maddesinin 10'uncu fıkrasına istinaden üretim şekli, kapasite ve sektörde yapılacak olan değişiklikler en az 6 ay öncesinden MOSB'ye bildirilmelidir.

Katılımcının faaliyet göstereceği tesisin inşaat işleri süresince şantiyeden kaynaklanacak atıksuları için veya atıksu deşarjları MOSB Kanala Kabul Kriterlerini sağlamayan abonelerin ön arıtma tesisi inşaatı esnasında "Geçici Bağlantı İzin Belgesi" verilir. Bu durum, atıksu kalitesinin ve miktarının MOSB tarafından kontrol edilmeyeceği anlamına gelmez. İzin işlemlerinin tamamlanması ve onayı için MOSB tarafından tespit edilen izin, ruhsat ve kontrol harçları alınır. Abone, inşaat işleri bittikten ve faaliyetine başladıktan sonra, en geç 6 ay içerisinde Bağlantı İzin Belgesi almak zorundadır. Katılımcı 6 aylık süre içerisinde Bağlantı İzin Belgesi almadığı takdirde MOSB'nin uygulayacağı yaptırımları kabul etmiş sayılır. Geçici Bağlantı İzin Belgesi, Bağlantı İzin Belgesi yerine geçmez ve yerine kullanılamaz.

5. ATIKSU ALTYAPI TESİSLERİNE BAĞLANTI KISITLARI

5.1. Kanalizasyon Sistemine Müdahale

MOSB Çevre Bölümü'nün yazılı izni olmadıkça yetkisiz hiçbir resmi ya da özel kişi veya kuruluş tarafından kanalizasyon sistemine dokunulamaz, kanal şebekelerinin kapakları açılmaz, geçtiği yerler kazılamaz, şebekelerin yerleri değiştirilemez, bağlantı kanalları inşa edilemez ve şebeke sistemine bağlanamaz. Herhangi bir maksatla kullanılmak için kanalizasyon tesislerinden su alınmaz.

5.2. Yağmur Suyu Deşarjları

Yağmur suları ve kirli olmayan diğer yüzeysel drenaj suları kanalizasyon sistemine ve hiçbir atık su kanalı da yağmursuyu kanallarına bağlanamaz. Katılımcıların, yağmur suyu parsel çıkışlarına yağ tutucu tesis etmesi zorunludur. Bu durum tespiti halinde İdarece belirlenen para cezası işletmeye uygulanır.

5.3. Soğutma İşlemi Atık Suları

Soğutma işlemi atık suları, MOSB Çevre Bölümü'nün onayı alınmadan kanalizasyon sistemine verilemez. Bu durum tespiti halinde İdarece belirlenen para cezası işletmeye uygulanır.

5.4. Seyreltme Hazırlayan / Revize Eden

Endüstriyel veya evsel nitelikli atık sular seyreltilmek suretiyle kanalizasyon şebekesine verilemez.

Deşarj standartlarının sağlanması amacıyla atık suların yağmur suları, soğutma suları, az kirli yıkama suları ve buna benzer az kirli sularla seyreltilmesi kesinlikle yasaktır. Bahsi geçen fiillerden bir ya da bir kaçının işlenmesi durumunda tesis ile ilgili yasal işleme başvurulur.

5.5. Kanalizasyon Sistemine Verilemeyecek Atıklar ve Diğer Maddeler

MOSB kanalizasyon sistemi ve terfi merkezlerinin fonksiyonlarını ve bakımlarını engelleyip, zorlaştıran, tehlikeye sokan maddeler ve bu tesislerde çalışan personele ve alıcı ortamın kalitesine zarar veren maddelerin kanalizasyon şebekesine verilmesi yasaktır. Aşağıda sıralanan atık, artık ve diğer maddeler hiçbir şekilde kanalizasyon şebekesine verilemez.

a) Özellikle yanma ve patlama tehlikesi yaratan veya zehirli olan maddeler, fuel oil, benzin, nafta, motorin, benzol, solventler, karpit, fenol, petrol, zehirli maddeler, yağlar, gresler, asitler, bazlar,

ağır metal tuzları, pestisitler veya benzeri toksik kimyasal maddeler, yıkama sonrası proseslerden oluşan seyrelmiş kan haricindeki kanlı atıklar, hastalık mikrobu taşıyan maddeler,

b) Gaz fazına geçebilen, duman oluşturan, koku çıkaran, zehirli etkileri nedeni ile sağlık sakıncaları yaratan ve bu nedenle kanallara girişi, bakım ve onarımı engelleyen her türlü madde,

c) Kanal şebekesinde tıkanmaya yol açabilecek, normal su akımını ve kanal fonksiyonunu engelleyecek kıl, tüy, lif, kum, cüruf, toprak, metal, cam, süprüntü, moloz, hayvan dışkısı, mutfak artığı, selüloz, katran, saman, talaş, metal ve tahta parçaları, hayvan ölüsü, işkembe içi, üzüm posası, meyve posası, mayalı artıklar, çamurlar, don artıkları, kâğıt tabaklar, bardaklar, süt kapları, bitki artıkları, paçavra, odun, plastikler, gübre, yağ küspeleri, hayvan yemi artıkları ve benzeri her türlü katı madde ve malzemeler,

d) Kanal yapısını bozucu, aşındırıcı, korozyif maddeler, alkaliler, asitler, pH değeri 6,5'tan düşük, 10'dan yüksek ve boşaldıkları kanalizasyon sisteminde 1700 mg/l'ten fazla sülfat konsantrasyonu oluşturacak atıklar, kanal şebekesinde köpük meydana getirebilen ve debisi ne olursa olsun anyonik yüzey aktif madde konsantrasyonu 400 mg/L'den fazla deterjanlı sular,

e) Sıcaklığı 5°C ile 40°C arasında değişen, çöken, katılaştıran, viskoz hale geçen, kanal cidarlarında katı veya viskoz tabakalar oluşturabilecek her türlü madde,

f) Radyoaktif özelliğe sahip maddeler,

g) Dünya Sağlık Teşkilatı ve diğer uluslararası geçerli standartlar ile ulusal mevzuat ve standartlara göre tehlikeli ve zararlı atık sınıfına giren tüm atıklar,

h) Kanalizasyon şebekesine deşarj ve arazi dışındaki alıcı ortam söz konusu olduğunda ön arıtma veya arıtma tesisi çamurları ile bekletme depoları ve septik tanklarda oluşan çamurlar,

i) Her türlü katı atık ve artıkların kanalizasyon sistemine verilmesi yasaktır.

Katılımcı tarafından yukarıda belirtilen atıkların kanalizasyon sistemine verilmesi halinde oluşacak tüm hasar ve zararlardan katılımcı doğrudan sorumludur.

6. NUMUNE ALIMI VE DENETİMLER

Katılımcıların atıksu çıkışları MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi ve/veya MOSB'ce yetkilendirilen laboratuvar personeli tarafından denetlenir ve gerekli görüldüğü takdirde numune alınarak analizi yapılır. Debimetre ve numune alma cihazı kurulmuş olan tesislerde cihazların kontrolü yine MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi personeli tarafından günlük olarak yapılır.

Tüm kontrol ve denetimlerde ilgili firmanın yetkili bir elemanının nezaret etmesi ve yapılan işlemlerle ilgili tutanak tutulması zorunludur. İstendiği takdirde firmaya şahit numune bırakılabilir. Numune analiz sonuçları, her ay sonunda, MOSB birleşik faturası ekinde ilgili katılımcıya gönderilir.

6.1. Debimetre ve Otomatik Numune Alma Cihazlarına İlişkin Hususlar

Endüstriyel nitelikli su tüketimi olan katılımcıların atıksu çıkışlarına debimetre ve otomatik numune alma cihazı tesis etmesi zorunludur. Bu cihazların,

a. Birbiri ile entegre edilebilir özellikte,

b. Kanalizasyon sisteminde kullanıma uygun,

- c. Veri depolama özelliğine sahip,
  - d. SCADA sistemi ile uzaktan okunmaya elverişli,
  - e. Sabitlenebilir ve dış etkilere,
- Dayanıklı olması gerekmektedir.

Ayrıca, debimetre cihazına opsiyonel üniteler (analiz sensörleri ve numune alma cihazı gibi) bağlanabilmeli ve otomatik numune alma cihazının soğutmalı, zaman (anlık, 2 saatlik, 24 saatlik) olay ve akış orantılı örnekleme yapabilmesi gerekmektedir.

Cihazların dış ortam şartlarından etkilenmesini asgari düzeye indirmek amacıyla bir kabin içinde bulundurulması gerekmektedir. Bu kabin, cihazlara müdahaleyi engellemek amacıyla kilit altında tutulur. Katılımcı, varsa ön arıtma tesisi ile kontrol bacasını iyi bir şekilde muhafaza etmek ve ölçüm tesislerini her zaman kontrole hazır halde tutmakla yükümlüdür. Söz konusu cihazlar Atık Denetim Hizmetleri Merkezi personeli tarafından her gün firma yetkilisi ile birlikte kontrol edilir. Numune alınması planlanmış ise, firma yetilisine şahit numune bırakılmak suretiyle numune alınarak analizi yapılır. Aksi takdirde, numune kabında birikmiş olan atık su boşaltılır.

6.2. Atıksu Envanteri

Denetimler sonucu elde edilen ve/veya bağlantı izin belgelerinde belirtilen ölçüm aralıklarında yaptırılan analiz sonuçları MOSB atıksu envanterinin oluşturulması amacıyla kullanılır. MOSB Çevre Bölümü gerekli gördüğü durumlarda tesis bazında yeni veya ek ölçümler isteyebilir. Ayrıca MOSB atıksu arıtma tesisi giriş ve çıkışından Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nde belirtilen esaslar ve sıklıkta alınan numune sonuçlarına göre yıllık olarak atık su envanteri hazırlanır.

7. FATURALANDIRMAYA İLİŞKİN ESASLAR

7.1. Genel Esaslar

Atıksu arıtma tesisi katılım payının tahakkukunda her parsel için bir tek sözleşme yapılması ve fatura düzenlenmesi esastır. Atıksu arıtma tesisi katılım payına ilişkin esaslar, MOSB Altyapı Hizmet Sözleşmesinde belirtilen hususlar çerçevesinde yürütülür.

Bir parselde birden fazla firma olması durumunda, Sözleşme, parsel malikiyle yapılır. Parsel maliki, kullanıcılarla birlikte, bu Sözleşmedeki yükümlülüklerden, fatura bedellerinden ve gecikme zamlarından müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu nedenle, parsel sahibi abone olurken parseldeki kullanıcıları da abone sözleşmesine kefil olarak katmak zorundadır. Keza daha sonra bir kullanıcı dahi olsa kullanıcı ile anlaşmadan önce abone sözleşmesine kefaletini almak zorundadır.

Katılımcının birden fazla kiracısı olması durumunda, atıksu arıtma tesisi hizmet bedeli, parselin tamamı için ölçülecek debi ve parsel çıkışından alınacak kompozit numune dikkate alınarak belirlenir. Katılımcı, belirlenen bu bedel üzerinden ödeme yapar.

MOSB atıksu altyapı tesisleri çıkışlarında, yürürlükteki Çevre Kanunu ve ilgili mer-i mevzuatı kapsamında yapılacak denetimlerde tespit edilecek herhangi bir olumsuzluğun, atıksu bedeli ve/veya herhangi bir başka ad altında debi ve kirlilik yükü oranında MOSB'ye tahakkuk ettirilmesi halinde, bu bedeller aynı şekilde kirlilik yarattığı tespit edilen Aboneye yansıtılır.

Abonenin atıksu bedeli hesaplanırken MOSB'den aldığı, kuyudan çekilen ve/veya tanker ile getirmiş olduğu suyun toplam miktarı dikkate alınır. Bu nedenle Abone, kuyu çıkışına sayaç takmak, gelen tankerleri MOSB'ye bildirmek zorundadır. MOSB dilediği takdirde, Abonenin su deposu çıkışına da sayaç taktırabilir.

Atıksu oluşumuna sebep olan katılımcıların, atıksu deşarjında TABLO-1 de belirtilen limit değerleri sağlayamadığı, ön arıtma yapıları veya özel arıtma tesisi kurmaları istendiği ve kendilerine süre verildiği halde, verilen süre içinde ön arıtma tesisi kurmadığı, ön arıtma tesisi kurduğu halde işletmediği, işlettiği halde limitleri sağlayamadığı durumlarda ön görülen şartları sağlayıncaya veya atıksu kaynağındaki olumsuzluk kaldırılıncaya kadar MOSB tarafından, abonelerin merkezi arıtma tesisi işletme katkı payı hesabında, söz konusu katılımcılara Limit Aşma Katsayısı uygulanır. Limit Aşma Katsayısı, MOSB'nin merkezi arıtma tesisi işletme katkı payı hesabına esas ay için yapılır.

Abonelerin yukarıda tarif edilen şartlarda ve Bağlantı İzin Belgesi'ne tabi birden fazla deşarjı varsa her bir deşarjı için ayrı ayrı değerlendirme yapılır

Kanala Kabul Kriterlerini (TABLO-2 de) sağlayamayan aboneler, olumsuzluğu giderene kadar, işletme katkı paylarını, limit aşma katsayısı ile çarpılmak sureti ile öderler. Bu hesaba ilişkin ayrıntılar Hesap Yöntemlerinde belirtilmiştir.

Limit Aşma Katsayısı uygulamasında, ay içerisinde aboneden alınan numunelerin aritmetik ortalamasında limitleri aşan parametreler hesaba katılır. pH parametresinde ortalama değerin bulunması için (H+) iyon konsantrasyonları esas alınarak hesap yapılır.

Aboneler, sayısı MOSB tarafından belirlenecek olan sayıda artarda alınan numunelerin ortalamasının limitleri sağlamaması halinde katılımcıya ön arıtma tesisi kurması konusunda bildirim yapılır. Abonenin ön arıtma tesisi var ise, durumun düzeltilmesi için 15 gün süre verilir. Abonenin, ön arıtma tesisinde gerekli revizyon çalışmasının yapıldığını veya yapılacağını bildirir ayrıntılı bir dilekçe ile MOSB'ye müracaat etmesi halinde ardışık atıksu numunesi alınabilmesi için geçici olarak en fazla bir ay süre verilir.

MOSB, abonenin herhangi bir iyileştirmede bulunmayacağı kanaatine varır ise ve/veya iyileştirme yapılacağına dair abonenin bir yazılı Başvurusu yok ise, MOSB'nin OSB Uygulama Yönetmeliğinin 120,121 ve 122 maddesine istinaden alacağı her türlü önlemi ve yaptırımını Abone kabul etmiş sayılır.

Sözleşmede belirtilen kurallara aykırı hareket ettikleri gerek MOSB birimlerince gerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı denetim birimlerince saptanan ve çevrenin kirlenmesine sebep olan aboneye;

a) Çevre Kanununun 20. maddesinde uygulanan ve her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılmak suretiyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ilgili birimlerince Organize Sanayi Müdürlüğüne uygulanan ceza aboneye aynen yansıtılacak olup abone bu hususu gayrikabili rücu ve itirazsız kesin olarak kabul etmiştir

b) Yukarıda yazılı ceza miktarı kadar cezayı da Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygulanan cezadan ayrı ve bağımsız olarak MOSB Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne de cezai şart olarak ödemeyi abone kayıtsız şartsız ve kesin olarak kabul ve taahhüt etmiştir.

c) Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca denetim yapılmayıp sadece Organize Sanayi Bölgesi ilgili birimlerinin yaptığı denetim ve tespitlerde yukarıda belirtilen şekillerde çevreyi kirlettiği tespit edilen abone b bendinde belirtilen cezai şartı şimdiden ödemeyi kayıtsız ve şartsız ve kesin olarak kabul ve taahhüt etmiştir.

Abone, direkt veya dolaylı olarak sebep olduğu zarar ve ziyan ile 3. şahıslara verdiği zararları

karşılama zorundadır.

Yukarıda belirtilen yaptırımların uygulanmış olması, MOSB'nin yasal yollara başvurma hakkını ya da ilgili kurumlara bildirimde bulunması hakkını engellemez.

7.2. Atıksu Miktarının Belirlenmesi

Atıksu arıtma tesisi katkı payı, katılımcılara debi ve kirlilik oranında tam maliyet prensibine göre yansıtılır. Sadece evsel nitelikli su tüketimi olan katılımcılar için su sayacından geçen miktar oluşan atıksu miktarına eşit kabul edilir ve faturalandırma bu miktar üzerinden yapılır.

Endüstriyel nitelikli su tüketimi olan katılımcılar için ise, atıksu debimetresinden geçen miktar esas alınır.

Katılımcı, takılı bulunan temiz su sayacı ve/veya debimetreyi korumakla ölçüm cihazlarının arızalanması veya değer kaydetmemesi durumunda MOSB'ye yazılı ve sözlü olarak haber vermekle yükümlüdür.

Katılımcı, temiz su sayacı ve/veya debimetrelerin periyodik bakım, kalibrasyon ve meydana gelebilecek arızaların giderilebilmesi için gerekli masrafları karşılamakla yükümlüdür.

7.3. Kirlilik Tespiti

7.3.1 Bağlantı İzin Belgesi Düzenlenmesi Aşamasında Kirliliğin Tespiti

Atıksu deşarjlarının bu sözleşme hükümlerine uygunluğu, belli bir zaman içinde art arda alınan atıksu örneklerinin, geçerli teknik usullerle değerlendirilmesi neticesinde tespit edilir. Abonenin atıksu kalitesini tespit edebilmek için, numune alma noktasından MOSB'nin uygun göreceği sayıda ardışık numuneler alınır ve analiz edilir.

İnşaatını tamamlayıp üretime geçen, ya da kiracısı değişen katılımcıların üretime başlaması ile birlikte en çok 30 gün süre ile 24 saatlik kompozit numune alınarak yeterlilik almış, laboratuvarlarda, ücreti katılımcı tarafından ödenmek üzere, analiz yaptırılarak tesisin kirlilik parametreleri belirlenir.

Analiz neticelerinin ortalaması deşarj limitlerini sağlamamış, fakat herhangi bir numunede tüm parametreler limitlerin altında ise ardışık numune alınmasına devam edilir.

MOSB'nin uygun göreceği sayıdaki ardışık numunelerde tüm parametreler kanala kabul kriterlerini sağlıyor ise son alınan ardışık numunelerin ortalaması dikkate alınır. İlk numune alımı bağlantı izin belgesi müracaatından en fazla 15 gün sonra yapılır. Son alınan ardışık numune analiz neticelerinin ortalaması kanala kabul kriterlerini sağlıyor ise söz konusu kuruluşa "Bağlantı İzin Belgesi" verilir. Bağlantı İzin Belgesi verilmesi aşamasında alınan numune analiz sonuçlarına istinaden Bağlantı İzin Belgesi verilmemesi durumunda dahi bu analiz sonuçları merkezi arıtma tesisi işletme katkı payı hesabına esas alınır.

7.3.2 Kontrol Analizleri

Bağlantı İzin Belgesi düzenlendikten sonra, endüstriyel atıksuyu olan tesislerin deşarjı ve var ise ön arıtma tesisi çıkışından en az ayda 1 defa olmak üzere numune alınarak, bedeli katılımcı tarafından karşılanmak üzere, Çevre ve Şehircilik Bakanlığında Yeterlilik Belgesi almış laboratuvarlarda analiz ettirilir. Alınan sonuçlar, atıksu arıtma tesisi hizmet bedelinin tahakkukuna ilişkin kirlileti yükü hesabında kullanılır. MOSB Çevre Bölümü, gerekli gördüğü hallerde bağlantı izin belgesinde belirtilen ölçüm aralığından bağımsız olarak istediği analizleri, bedeli katılımcıya ait olmak üzere, yapar veya yaptırabilir.

7.4. Hesap Yöntemi (Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Katkı Payı Hesabı (AAKP))

1) A firmasının MOSB'ye ödeyeceği katkı payı A(AAKP), yüklenici firma tarafından MOSB'ye fatura edilen toplam bedelin firmanın kirletme payı ile çarpımına eşittir.

$A(AAKP) = A(KP) \times \text{Atıksu Arıtma Tesisi İşletme Bedeli}$

A(AAKP) : A firmasının ilgili ay için MOSB'ye ödeyeceği katkı payı (TL)

A(KP) : A firmasının kirletme payı

İşletme Bedeli: Yüklenici firmanın MOSB'ye ilgili ay için fatura ettiği bedel (TL)

2) A firmasının kirletme payı A(KP), A firması kirletici yük katsayısının MOSB içerisindeki tüm parsellerin kirletici yük katsayılarının toplamına oranıdır.

$$A(KP) = \frac{A \text{ (Kirletici Yük)}}{A \text{ (Kirletici Yük)} + B \text{ (Kirletici Yük)} + \dots + Z \text{ (Kirletici Yük)}}$$

3) A firmasının kirletici yük katsayısı, her bir kirletici parametre için analiz sonucunda bulunan değerlerin limit değere oranının toplamının atıksu debisi ve limit aşma katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan değerdir. Atıksu debisi, sadece evsel nitelikli atıksuyu olan firmalar için soğuk su sayacında okunan değere, endüstriyel nitelikli su tüketimi olan firmalar için ise atıksu debimetresinden geçen debi miktarına eşit alınır.

$$A \text{ (Kirletici Yük)} = \frac{Q}{(A)} \times LAK_{(A)}$$

Qatıksu (A) : A firmasının ilgili ay içindeki atıksu debisi (m³)

LAKA: A firmasının ilgili ay içindeki Limit Aşma Katsayısı

4) A firmasının Limit Aşma Katsayısı (LAK_A), her bir kirletici parametre için analiz sonucunda bulunan değerlerin limit değere oranının toplamıdır. Ancak, pH ve sıcaklık parametreleri için için oran yerine ölçülen değer ile limit değer arasındaki farkın %10'una 1 eklenmesi ile bulunan değer esas alınır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçülen tüm parametreler için bulunan değerlerin limit değerlerin altında olması halinde, LAK = 1 kabul edilir.

$$LAK_A = \frac{\left| \frac{\text{Ölçülen değer}}{\text{Limit değer}} \right|}{KOI} + \frac{\left| \frac{\text{ölçülen değer}}{\text{Limit değer}} \right|}{AKM} + \dots$$

BÖLÜM 4

HAVA KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ

MOSB’de yer alan tesislerde sadece ısınma amaçlı yakıt kullanılması halinde 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Tesiste yürütülecek faaliyetin, 29.04.2009 tarih ve 27214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmeliğin Ek 1 ve 2 listelerinde yer alması durumunda ise bu yönetmelik ve 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uyarınca işlem yapılır.

1. KULLANILMASINA İZİN VERİLEN YAKIT TÜRLERİ

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği’ne göre, doğalgazın ulaştığı ve hattının geçtiği yerlerdeki işyerleri, konutlar ve sanayide doğalgazın ısınma amaçlı kullanımı zorunludur. Katılımcılar, her yıl Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıl ısıtma amaçlı yakma tesislerinde yetki belgesine sahip gerçek ve tüzel kişilerce yapılan bakım, onarım, baca temizleme ve baca gazı ölçüm sonuçlarını MOSB’ye bildirir.

04.03.1996 tarih ve 25 sayılı Mahalli Çevre Kurulu kararına göre, MOSB’de faaliyet gösteren katılımcılar tarafından yakıt olarak, doğalgaz kullanımına geçilinceye kadar, kükürt oranı düşük özel nitelikli yakıt, LPG, motorin, temiz yakıt olduğu bilimsel raporlarla kanıtlanmış sıvı yakıt türlerinden birinin kullanılması ve kesinlikle katı yakıt kullanılmaması zorunludur.

2. EMİSYON KONULU ÇEVRE İZİNİNE TABİ TESİSLER

Çevre İzin ve Lisans yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan tesisler için Çevre İzni alınması zorunludur. Bu yönetmelik uyarınca verilen geçici faaliyet belgesi ve çevre izni, Ek-1 de yer alan tesisler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ek 2 de verilen tesisler için ise, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından verilir.

İzne tabi katılımcılar, tesislerinden kaynaklanan emisyon ve çevre hava kalitesinin standart yöntemlere uygun olarak yapılmış veya yaptırılmış ölçüm sonuçlarını MOSB Çevre Bölümü ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’ne vermekle yükümlüdür. İzne tabi tesislerin yeri, yapısı, işletmesinde sonradan yapılacak değişiklikler de izne tabidir.

Faaliyetleri Ek-1 listesinde yer alan katılımcılar iki yılda bir, Ek-2 listesinde yer alan katılımcılar ise üç yılda bir izin anında öngörülen verilerden herhangi bir sapma olup olmadığını akredite olmuş kuruluşlarca yapılmış ölçüm raporlarıyla birlikte MOSB Çevre Bölümü ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’ne bildirmek zorundadır.

3. EMİSYON İZİNİNE TABİ TESİSLER İÇİN SINIR DEĞERLER

İs, toz şeklinde emisyon, gaz ve buhar emisyonları ile kanser yapıcı maddelerin emisyon sınır değerleri için Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-1 de verilen değerler esas alınır.

Bu yönetmelikte belirtilen emisyon sınırlarının aşılmaması, tesis etki alanında Hava Kalitesinin Kontrolü Yönetmeliği’nde verilen sınır değerlerin aşılmaması, baca gazı emisyonlarının ölçülmesi, baca dışında emisyon yayan tesisler için saatlik kütleli debilerin belirlenmesi, Hava Kirlenmesine Katkı Değerinin Hesaplanması, yeni kurulacak tesislerde baca gazı emisyon emisyonu ve saatlik kütleli debi hesabı ile valilikçe hazırlanan eylem planına uyulması zorunludur.

4. ATIK GAZLARIN ATILMASI

Yakma tesisinden ve prostenen kaynaklanan baca gazı hızları ile baca yükseklikleri Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Ek-4'te belirlenen şartlarda olmalıdır.

4.1. Baca Gazı Hızı

4.1.1 Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Baca Gazı Hızları

Atık gazlar serbest hava akımı tarafından, engellenmeden taşınabilecek biçimde dikey çıkışla atmosfere verilmelidir. Bu amaçla; baca kullanılmalı, anma ısı gücü 500 kW'ın üzerindeki tesisler için, gazların bacadan çıkış hızları en az 4 m/s olmalıdır.

Tesisin üretimi ve dizaynı gereği; baca çapının daraltılmadığı ve cebri çekişin uygulanmadığı hallerde baca gazı hızı en az 3 m/s olmalıdır.

300 kW < Anma ısı gücü < 500 kW olan tesislerde baca gazı hızı en az 2 m/s olmalıdır.

Anma ısı gücü 300 kW'ın altında olan tesislerde baca gazı hızı 2 m/s'nin altında olabilir.

4.1.2 Üretim Şeklinden Kaynaklanan Baca Gazları Hızı

Prostenen kaynaklanan atık gazlar serbest hava akımı tarafından, engellenmeden taşınabilecek biçimde atmosfere verilmelidir. Bu amaçla baca kullanılmalı, gazların bacadan çıkış hızları, cebri çekişin uygulanabildiği tesislerde en az 4 m/s, uygulanmadığı hallerde 3 m/s olmalıdır.

Tesisin üretim şekli ve üretim prosesi gereği; baca çapının daraltılmadığı ve cebri çekişin uygulanmadığı ve bu durumun bilim kuruluşundan alınacak bir raporla onaylandığı hallerde baca gazı hızı en az 2 m/s olmalıdır.

4.2 Baca Yüksekliği

Tesis Büyüklüğü	Baca Yüksekliği (metre)
Küçük tesisler- Anma ısı gücü 500 kW'den küçük olması halinde	
A-Eğik Çatı	Çatının en yüksek noktasından en az 0,5 metre daha yüksek olmalıdır. Baca çatının tepe noktasına yakın değilse, çatı tabanından en az 1 metre yüksekliğinde olmalıdır.
B-Düz Çatı	Çatının en yüksek noktasından itibaren en az 1,5 metre olmalıdır. Ancak, tesisin anma ısı gücü 50 kW'nın altındaysa bu yükseklik bir metre olabilir.
Orta Boy Tesisler- Anma ısı gücü 500 kW- 1,2 MW arasında olması halinde	
A-Eğik Çatı	Çatının en yüksek noktasından en az 1 metre daha yüksek olmalıdır. Düz veya eğim açısı 20'nin altında olan eğik çatılarda baca yüksekliği, çatı eğimini 20 derece kabul ederek hesaplanan eğik çatının en yüksek noktasından itibaren en az 1,5 metreden daha fazla olarak tespit edilir.
B-Düz Çatı	Bacanın yüksekliği çatının en yüksek noktasından itibaren en az 2 metre olmalıdır.
Büyük Tesisler- Anma ısı gücü 1,2 MW'ın üstünde olması halinde	

	<p>Baca yüksekliğinin belirlenmesinde Abak kullanmak esastır. Abaktan hacimsel debi değerinin (R), Q/S (kg/sa) değerini kesmediği ve abaktan baca yüksekliğinin belirlenemediği durumlarda, tesis etki alanında engebeli arazi veya mevcut ya da yapımı öngörülen bina ve yükselteler bulunmuyorsa (J' değeri sıfır olarak belirlenmişse) fiili baca yüksekliğinin tabandan en az 10 metre ve çatı üstünden yüksekliği ise en az 3 metre olması yeterlidir. J' değeri sıfırdan farklı ise H' 10 alınır ve Abak kullanılarak baca yüksekliği belirlenir.</p>
	<p>Çatı eğimi 200'ün altında ise, baca yüksekliği hesabı çatı yüksekliği 200'lük eğim kabul edilerek yapılır.</p>

Benzer tür emisyon yayan ve yaklaşık aynı yükseklikteki bacalar arasındaki yatay mesafe, baca yüksekliğinin 1,4 katından az ise ve emisyonların birbiri üzerine binmemesi için farklı yüksekliklerde baca kullanılması zorunlu görülüyorsa; yeni tesislerde tek baca kullanılır.

5. İZNE TABİ OLMAYAN TESİSLER

İzne tabi olmayan işletmelerin, mevcut en iyi üretim ve/veya arıtım tekniklerini kullanarak çevreye zararlı etkilerini azaltmaları, işletme, bakım aşamalarında ve sonunda açığa çıkan atık ve artıkları uygun yöntemlerle bertaraf etmeleri esastır.

İzne tabi olmaya işletmelerin, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenen hüküm ve sınır değerler ile TSE tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan standartlarda belirtilen teknik özelliklere uyması zorunludur.

İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü ve/veya MOSB tarafından gerekli görülmesi durumunda, İzne tabi olmayan tesislerin de, emisyon ölçümü yaptırması istenebilir. Yapılacak ölçümlere ilişkin her türlü gider katılımcı tarafından karşılanır.

6. EMİSYON AZALTICI ÖNLEMLERİN ALINMASI

Katılımcılar, tesislerinden kaynaklanan emisyonların Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ndeki emisyon sınır değerlerini aşması durumunda, emisyonlarını sınır değerlere indirmek için gerekli sistemleri kurmak ve bu sistemleri üretim sürecinde sürekli çalıştırmak zorundadır.

Katılımcılar, inşaaatla başlamadan önce izin alma aşamalarında üretim tesislerinden kaynaklanacak emisyonlarını miktar ve nitelik olarak bildirmek ve emisyon azaltıcı önlemler ile ilgili projelerini hazırlayarak MOSB Çevre Bölümü'ne teslim etmekle yükümlüdür.

7. İMİSYON / EMİSYON ENVANTERİ

Denetimler sonucu elde edilen ölçüm sonuçları, yetkili kuruluşlara yaptırılan emisyon ölçüm sonuçları ve MOSB genelinde tespit edilen noktalarda yapılan ölçüm sonuçları değerlendirilerek MOSB imisyon envanteri en az üç yıl ara ile oluşturulur. MOSB Çevre Bölümü gerekli gördüğü durumlarda tesis bazında yeni veya ek ölçümler isteyebilir. Ayrıca tesis bazında yapılan ölçümler yıllık envanter olarak hazırlanır.

BÖLÜM 5

KATI – TEHLİKELİ – ÖZEL ATIK YÖNETİMİ

Atık yönetimine ilişkin prensipler, 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğinde belirtildiği şekilde uygulanır.

Atık yönetimine ilişkin genel ilkeler şunlardır;

MADDE 5 – (1) Atık yönetimine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

a) Atık üretiminin ve atığın tehlikelilik özelliğinin;

1) Doğal kaynakların olabildiğince az kullanıldığı temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılması,

2) Üretim, kullanım, geri kazanım veya bertaraf aşamalarında çevre ve insan sağlığına en az zarar verecek şekilde ürünlerin tasarlanması, pazarlanması,

3) Daha dayanıklı, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir ürünlere odaklanan teknolojiler ile atık üretimine ve atık içerisinde bulunan zararlı maddelere yönelik, ürün çevresel tasarım yaklaşımının oluşturulması, suretiyle önlenmesi ve azaltılması esastır.

b) Atık üretiminin kaçınılmaz olduğu durumlarda atıkların; yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve ikincil hammadde elde etme amaçlı diğer işlemler ile geri kazanılması, enerji kaynağı olarak kullanılması veya bertaraf edilmesi esastır. Atıkların alternatif hammadde ve ek yakıt olarak kullanılmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

c) Doğal kaynak ve enerji kullanımının azaltılmasına yönelik olarak geri kazanılmış ürünlerin kullanımının özendirilmesi esastır.

ç) Atıkların kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması ve işlenmesi sırasında su, hava, toprak, bitki, hayvan ve insanlar için risk yaratmayacak, gürültü, titreşim ve koku yoluyla rahatsızlığa neden olmayacak, doğal çevrenin olumsuz etkilenmesini önleyecek ve böylece çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek yöntem ve işlemlerin kullanılması esastır.

d) Bakanlık, atık işleme tesislerine yönelik temiz üretim teknolojilerinin kullanımını sağlayacak mekanizmaları oluşturur.

e) Farklı türdeki atıkların kaynağında/üretildikleri yerde diğer atıklarla karıştırılmaksızın, sınıflandırılarak ayrı toplanması esastır.

f) Atıkların, Bakanlıkça belirlenen esaslar dışında farklı bir yöntemle toplanması ve ayrılması yasaktır.

g) Mevzuatta lisans alma zorunluluğu getirilen atık türlerini taşıyacak araçlar için taşıma lisansı alınması zorunludur. Lisans şartı aranmaksızın taşınan atıkların, ömrünü tamamlamış araçlar ~~hac~~ görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirlilemeyecek şekilde kapalı araçlarda taşınması zorunludur. Atıkların taşınmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

ğ) Serbest bölgelerde kurulu bulunanlar da dâhil olmak üzere, ek-2/A’da ve ek- 2/B’de belirtilen faaliyetleri yapan gerçek ve/veya tüzel kişiler Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği doğrultusunda

Bakanlık/il müdürlüğünden geçici faaliyet belgesi/çevre izin ve lisansı belgesi almakla, tehlikesiz atık toplama-ayırma tesisi için ise İl müdürlüğünden izin almakla yükümlüdürler.

h) Atıklar, bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen şartlara uyulmak kaydıyla üretildikleri yerde geri kazanılabilir. Bakanlık, kendi atıklarını, üretildiği yerde, kendi prosesinde enerji geri kazanımı hariç geri kazanan tesisleri çevre lisansı uygulamasından muaf tutmaya yetkilidir. Çevre lisansı uygulamasından Bakanlıkça muaf tutulan tesislerin atık yönetim planında miktar ve türe ilişkin bilgileri vermesi ve atık geri kazanımı, atık yönetimi ile ilgili mevzuat hükümlerine uyması gerekmektedir.

i) Atıkların, Bakanlık ve/veya il müdürlüğünden izin ve/veya çevre lisansı almış tesisler, üretici/yetkilendirilmiş kuruluşlar, atık taşımaya yetkili/lisanslı taşıyıcılar dışında üçüncü kişiler tarafından ticari amaçlar ile toplanması, satışı, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi, diğer maddelerle ve yakıtlara karıştırılarak yakılması yasaktır.

i) Atıkların üretildikleri/buldukları yere en yakın ve en uygun tesise en hızlı şekilde ulaştırılarak, uygun yöntem ve teknolojiler kullanılarak işlenmesi esastır.

j) Atıkların yakılarak bertaraf edilmesinde 6/10/2010 tarihli ve 27721 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

k) Atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertaraf edilmesinde, 26/3/2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

l) Atıklar fiziksel, kimyasal ve biyolojik ön işlemler haricinde kesinlikle doğrudan başka bir madde veya atıkla karıştırılmaz ve/veya seyreltilemez.

m) Atıkların geçici depolanması atığın üretildiği tesis/kuruluş sınırları içinde yapılır.

n) Atıkların üretiminden ve yönetiminden sorumlu kişi, kurum ve kuruluşlar, atık yönetiminin her aşamasında atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirleri almakla yükümlüdür.

o) Bu Yönetmelik veya diğer hukuki düzenlemeler ile atık yönetim planını hazırlama yükümlülüğü verilen gerçek ve/veya tüzel kişi, atık yönetim planını hazırlayarak sunmak ve onaylatmak/uygun görüş almakla yükümlüdür.

ö) Atıkların toprağa, denizlere, göllere, akarsulara ve benzeri alıcı ortamlara dökülmesi, doğrudan dolgu yapılması ve depolanması suretiyle çevrenin kirletilmesi yasaktır.

p) Belediye atıklarının yönetimi, iklim, nüfus, atık miktarı, coğrafi koşullar, optimum taşıma mesafesi göz önünde bulundurularak en geniş bölgenin faydalanabileceği şekilde bölgesel düzeyde sağlanır.

r) Belediye atıklarının hacminin azaltılması, kısmen enerji veya maddesel geri kazanımının sağlanması ve nihai bertarafı amacıyla çevre ile uyumlu fiziksel, kimyasal, biyolojik veya termal teknolojilerin kullanılması esastır.

s) Biyo-bozunur atıklar, geri kazanılabilir atıklarla karıştırılmadan ikili toplama sistemiyle kaynağında ayrı toplanır ve ikili toplama sistemi kurulur.

ş) Belediye atıklarının, toplanması, taşınması ve bertaraf yükümlülüğü ile yönetimi, ilgili mevzuatta tanımlanan kurum ve kuruluşlarca sağlanır veya sağlatılır.

t) Belediyelerin, kuracakları ve/veya kurdurtacakları atık işleme tesislerine ait teknoloji ve projelerin uygulanmasına ilişkin Bakanlıktan uygun görüş, alması zorunludur.

u) Belediye atıklarının taşınmasının ekonomik olmasının sağlanması amacıyla taşıma hattında trafik yüküne neden olmayacak şekilde çevresel önlemler alınarak uygun yerlerde aktarma istasyonları kurulabilir. Bu istasyonlarda toplanan atıkların atık işleme tesislerine taşınması sağlanır. Aktarma istasyonlarının koku, toz, gürültü ve görünüş yönünden çevreyi kirlenmemesi için, boşaltma işleminin yapıldığı yerlerin, kapalı olarak inşa edilmesi zorunludur.

ü) Tehlikeli atıkların neden olduğu çevresel kirlenme ve bozulmadan kaynaklanan zararlardan dolayı tehlikeli atığın toplanması, taşınması, geçici ve ara depolanması, geri kazanımı, yeniden kullanılması ve bertarafı faaliyetlerinde bulunanlar müteselsilen sorumludurlar. Sorumluların bu faaliyetler sonucu meydana gelen zararlardan dolayı genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır. Atıkların yönetiminden sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan ve/veya yapılması gereken harcamalar, 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre atıkların yönetiminden sorumlu olanlardan tahsil edilir.

(2) Atıklar doğrudan kanalizasyon sistemine boşaltılmaz, doğrudan havaya verilmez, düşük sıcaklıklarda yakılmaz, diğer atıklar ile karıştırılmaz.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ürünlerin çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde piyasaya arz edilmesi esastır. Tüketicilerin tehlikeli ürünlerden korunması ve ticari işletmelerin mevzuata uygun ve güvenli ürünlerin piyasaya arz edilmesi ile ilgili yasal yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlamak amacıyla ilgili teknik ve hukuki düzenlemeler çerçevesinde piyasa gözetimi ve denetimi yapılabilir. Piyasa gözetimi ve denetimi yapılacak ürünlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

(4) Bu Yönetmeliğin ek-4 atık listesinde tanımlanan atıkların yönetimine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Atıklar, bir ara depolama tesisinden bir başka ara depolama tesisine gönderilemez. Bu tesise kabul edilen atıklar süresi içerisinde ön işlem, geri kazanım ve/veya bertaraf tesislerine gönderilir.

(6) Ara depolama ile toplama-ayırma tesisleri hariç olmak üzere çevre lisansı bulunan ön işlem, geri kazanım ve/veya bertaraf tesisleri kabul ettikleri atıkları işlem yapmaksızın başka bir tesise Bakanlık onayı olmadan gönderemez.

(7) Atık yönetiminden sorumlu olan taraflar, üretimden bertarafa kadar olan süreçte ürünlerin ve atıkların çevreye olan olumsuz etkilerinin azaltılması ve güvenli bir şekilde yönetilmesi amacıyla ilgili personeline eğitim vermek/verdirtmekle, kamuoyunda farkındalık yaratmakla, atık yönetimine ilişkin duyarlılığı geliştirmek üzere sosyal sorumluluk projeleri ve çevre eğitim projeleri yapmakla/katkı sağlamakla, yazılı ve görsel basında spot yayınlar yapmakla veya bu amaçla yapılan çalışmalara katkı sağlamakla yükümlüdürler.

(8) Kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri ve bakım işlemlerinden kaynaklanan atıkların izin/çevre lisansı almış olan tesislere gönderilmesi zorunludur.

Üretim yapan tüm firmalar, faaliyetlerinden kaynaklanan atık türlerinin tamamı için üç yıllık endüstriyel atık yönetim planını hazırlayarak İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nden onay almakla yükümlüdür.

1. KATI ATIK YÖNETİMİ

Evsel katı atıklar, park, bahçe ve yeşil alanlardan atılan bitki atıkları, iri katı atıklar, evsel katı atık özelliklerine sahip sanayi katı atıkları, zararlı atık sınıfına girmediği bilimsel kuruluşlarca onaylanmış endüstriyel atık su arıtma tesisi çamurları katı atık olarak sınıflandırılır.

Katı atık depolama alanları katılımcının inşaat proje aşamasında vaziyet planında gösterilir. Katı atıklar hiçbir şekilde tesisin ön tarafında depolanamaz.

Katılımcıların, evsel ve endüstriyel nitelikli katı atıklarını, sinek, haşarat, fare ve benzeri mahlûkatı cezbedecek veya üremesine imkân verecek maddeleri açıkta depolaması ve konteynerlerini MOSB iç yollarına ait kaldırım kenarına yerleştirilmesi yasaktır.

Evsel ve evsel nitelikli endüstriyel katı atıklar, taşıma araçlarına uygun konteynerlerde, çevrenin sağlığını bozmayacak şekilde ağzı kapalı olarak biriktirilir ve toplama işlemi sırasında hazır bulundurulur.

Evsel ve evsel nitelikli katı atıkların görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde kapalı özel araçlarda taşınması zorunludur.

Katı atıkların, üretici veya taşıyanları tarafından denizlere, göllere ve benzeri alıcı ortamlara, caddelere, ormanlara ve çevrenin olumsuz yönde etkilenmesine sebep olacak yerlere dökülmesi yasaktır. Evsel ve evsel nitelikli endüstriyel katı atıklar hafriyat toprağı ve inşaat atıkları hariç olmak kaydıyla en yakın katı atık depolama alanında bertaraf ettirilir.

Hafriyat toprağının denizlere, göllere, akarsulara dökülmesi ve bunlarla dolgu yapılması yasaktır. Hafriyat toprağı, Yalova Belediyesi tarafından gösterilen yere dökülür. Kayıtların uygunluğu, MOSB Yapı Bölümü tarafından kontrol edilir.

Yukarıda belirtilmeyen hususlarda Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ndeki esaslar geçerlidir.

Evsel ve evsel nitelikli endüstriyel katı atıkların, düzenli katı atık depolama tesislerine taşınması ve bertaraf hizmeti, MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi tarafından yerine getirilmektedir.

2. AMBALAJ ATIKLARI YÖNETİMİ

24.06.2007 tarih ve 26562 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine göre, atık üreticileri, oluşturdukları ambalaj atıklarını, atıkların toplanmasından sorumlu olan belediyelere ve/veya belediye ile anlaşma yapan lisanslı toplama ayırma tesislerine vermekle yükümlüdürler.

3. TEHLİKELİ, TIBBİ ve ÖZEL ATIK YÖNETİMİ

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği ve Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde katılımcıların sorumluluklarına uymalarını sağlamaya ve takibine MOSB Çevre Bölümü yetkilidir.

3.1. Tehlikeli Atıklar

3.1.1. Atık Üreticisinin Yükümlülükleri

Faaliyetleri sırasında tehlikeli atık oluşan firmalar, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

hükümlerine uygun olarak, bu tür atıkların tesislerinde geçici depolanması durumunda izin almakla yükümlüdür.

Ayda 1000 kg'a kadar atık üreten katılımcı, biriktirilen atık miktarı 6000 kg'ı geçmemek kaydı ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nden izin almaksızın atıklarını arazisinde en fazla 180 gün geçici depolayabilir. Bu durumda herhangi bir tehlike halinde arazide önlem alabilmek için en az bir kişi görevlendirmekle ve bu kişinin, adını, telefonunu MOSB Çevre Bölümü ile Yalova Valiliği'ne bildirmekle,

Ürettiği atığın niteliğinin belirlenmesi için yapılan harcamaları karşılamak, ürettiği atıklar ile ilgili kayıt tutmak, uluslararası kabul görmüş standartlara uygun ambalajlama ve etiketleme yapmak ve atık taşımacılığında mevcut uluslararası standartlara uymak ve lisanslı taşıma araçları ile atıklarını nakletmekle,

Atıklarını, ilgili yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde kendi imkânları ile veya kurulmuş bertaraf tesisinde gerekli harcamaları karşılayarak bertaraf etmek veya ettirmekle,

Atık depolanması veya bertarafının tesis dışında yapılması durumunda; Ulusal Atık Taşıma Formu'nu doldurmak ve öngörülen prosedüre uymakla,

Tehlikeli atıklarının lisanslı bertaraf tesisi tarafından kabul edilmemesi durumunda, taşıyıcıyı başka bir lisanslı tesise göndermekle veya taşıyıcının atığı geri getirmesini ve mevzuata uygun şekilde bertarafını sağlamakla,

Geri kazanılabilir tehlikeli atıklarını lisanslı geri kazanım tesislerine lisanslı taşıma araçları ile göndermekle yükümlüdür.

3.1.2. Atıkların Geçici Depolanması

Tehlikeli atık üreticisi katılımcılar, atıklarını fabrika sınırları içinde tesis ve binalardan uzakta beton saha üzerine yerleştirilmiş, uluslararası kabul görmüş standartlara uygun, "Tehlikeli Atık" ibaresi ile işaretlenmiş konteynerler içerisinde biriktirmelidir.

Konteynerlerin üzerine, ilgili yönetmelikte belirtilen hususlara uygun olarak, depolanan atığın miktarını ve depolama tarihini belirten etiketler yerleştirilmelidir. Konteynerlerin hasar görmesi durumunda atıklar, aynı özellikleri taşıyan başka bir konteynere aktarılmalı, konteynerlerin kapalı kalması sağlanmalıdır.

Herhangi bir kaza anında derhal müdahale edilebilmesi için depo konteynerlerinin yer üstüne tesis edilmesi zorunludur. Kirlı suyun yeraltına sızmaması ve etrafındaki toprakları kirletmemesi için, herhangi bir kanala bağlantısı olmayan atık toplama rögarı inşa edilir.

MOSB Çevre Bölümü tehlikeli atıkların taşınması ve bertarafı konusunda izin almış kişi ve kuruluşlar ile yapacağı sözleşmelerde İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nün uygun görüşünü almak, yapılan faaliyetin söz konusu sözleşmelere uygunluğunu denetlemek ve bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bilgi vermek üzere İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne rapor vermekle görevli ve yetkilidir.

Katılımcıların bertaraf için tehlikeli atık yakma ve depolama alanına gönderdiği tehlikeli atıklarının lisanslı araçlarla nakliyesi MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi tarafından yürütülür. Katılımcıların her yılsonunda bir sonraki yıl oluşmasını öngördükleri ait tehlikeli atık miktarlarının MOSB Çevre Bölümü vasıtasıyla tehlikeli atık yakma ve depolama firmasına bildirmeleri ve bu bildirimde istinaden tehlikeli atık yakma ve depolama firması ile yapacakları

sözleşmenin ardından kendilerine verilecek olan randevu programını MOSB Atık Denetim Hizmetleri Merkezi'ne iletmeleri gerekmektedir. Ayrıca, tehlikeli atıklar MOSB Çevre Bölümü'nce özellikleri belirlenen konteynerlerde biriktirilmeli ve bu şekilde taşınmalıdır

3.2. Atık Yağlar

Tesisinde atık yağ oluşan katılımcılar, Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş bir kuruluşa atık yağlarının analizini yaptırarak sınıfını belirlemekle, atık yağları kategorilerine göre ayrı olarak biriktirmekle, taşımakla veya taşınmasını sağlamakla yükümlüdürler.

Atık yağlar, lisanslı araçlarla kategorisine uygun olan lisanslı geri kazanım veya bertaraf tesisine gönderilir. Taşımaya ilişkin Ulusal Atık Taşıma Formları atık yağ üreticisi tarafından arşivlenmeli ve İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü ile gerektiğinde MOSB Çevre Bölümü'ne ibraz edilmelidir.

3.3. Bitkisel Atık Yağlar

Yemek üretiminden kaynaklanan bitkisel atık yağlar, Bitkisel Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak toplanmalı ve lisanslı taşıma araçlarıyla lisanslı kuruluşlara teslim edilmelidir. Her sevkiyat için Ulusal Atık Taşıma Formu doldurulmalı ve bir nüshası her taşımadan sonra İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne gönderilmelidir.

3.4. Tıbbi Atıklar Hazırlayan / Revize Eden

Tıbbi atığın üretilmesinden nihai bertarafına kadar geçen sürede atık üreticileri, toplayıcılar, atıkların el değiştirdiği tüm taşıyıcılar, nihai bertaraf ediciler müteselsilen sorumludurlar.

Tıbbi atık üreticisi katılımcılar ürettikleri atıkların bertarafı için gereken harcamaları, bertaraf eden kurum ve kuruluşa ödemekle yükümlüdür.

Oluşan tıbbi atıklar, anlaşmalı oldukları lisanslı taşıma araçlarıyla lisanslı kuruluşlara teslim edilmelidir. Her sevkiyat için Ulusal Atık Taşıma Formu doldurulmalı ve bir nüshası her taşımadan sonra İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne gönderilmelidir.

3.5. Radyoaktif Atıklar

Radyoaktif atıklar hakkında Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uygulanmaz. Bu atıkların bertarafı 09.07.1982 tarih ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu'na ilişkin tüzük hükümleri çerçevesinde yapılır ve ilgili katılımcı tarafından MOSB Çevre Bölümü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına haber verilir.

Yukarıda belirtilmeyen hususlarda ilgili yönetmeliklerde belirtilen esasları geçerlidir. Söz konusu atıklara yönelik envanter yıllık olarak hazırlanır ve MOSB Yönetim Kuruluna sunulur.

BÖLÜM 6

GÜRÜLTÜ YÖNETİMİ

Gürültü Kontrol Talimatı

04.06.2010 tarih ve 27601 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği Madde 22 Endüstriyel Tesisler, İşletmeler ve İşyerleri için Çevresel Gürültü Kriterleri'ne göre sanayi bölgelerinde gürültü düzeyleri gündüz 70 dBA, akşam 65 dBA, gece 60 dBA'nın üzerine çıkamaz.

Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 sinde “1” işareti konulmuş işletmeler/tesisler/faaliyetler için, “Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi” kapsamında çevresel gürültü konusunda değerlendirme yapılmaz.

Yukarıda belirtilen “Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi”nden muaf olan işletmeler/tesisler/faaliyetler için, MOSB aracılığıyla İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’nün görüşü alınır. Alınan görüşün işletmede/tesiste/faaliyette bulundurulması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen , “Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi” kapsamında olmayan işletmeler/tesisler/faaliyetler için, yetkili idarenin (Bakanlık, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü) talep etmesi halinde “Akustik Rapor” hazırlanması zorunludur.

“Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi” muafiyetine ilişkin esaslar, işletme/tesis/faaliyet yetkilileri/çevre görevlisi tarafından takip edilecektir. “Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi”nden muaf olan işletmeler/tesisler/faaliyetlerin;

- a. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi,
- b. 500 metre mesafesi içerisinde çok hassas kullanımların inşa edilmesi,
- c. Gürültü haritaları hazırlanması gereken yerleşim yerleri içinde yer alması,

durumlarında, çevresel gürültünün de “Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisans Belgesi” kapsamında değerlendirilmesi için müracaat edilmesi gerekmektedir.

Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği’nin Ek-VII Liste A ve B’ sinde verilen endüstri tesisleri için Tablo-4’te verilen çevresel gürültü sınır değerlerinin aşılması halinde; her bir makine ve ekipman ile gürültüye maruz kalan işçiler bazında sorumlu kurum veya kuruluşlarca hazırlanan ilgili mevzuat çerçevesinde getirilen esasları sağlanmaya yönelik tedbirlerle birlikte etkin ve uygulanabilir çevresel kontrol tedbirleri alınır.

Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim düzeyleri için; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan *Çalışanların Gürültü ile ilgili Risklerden Korunmasına Dair Yönetmelik* ile *Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmeliğinde* getirilen esaslar sağlanır.

Gürültü düzeyi limit değerlerin üzerinde olduğu belirlenen katılımcılar, aldıkları tedbirlerle ilgili açıklamaları ve iş termin planlarını MOSB Çevre Bölümü ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü’ne sunmakla yükümlüdürler.

BÖLÜM 7

TOPRAK KİRLİLİĞİ YÖNETİMİ

Toprak Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uyarınca, her türlü atık ve artığın toprağa zarar verecek şekilde Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Her türlü faaliyet veya kaza sonucu kirlenmiş toprakları, bu kirliliğe neden olan faaliyet sahipleri

temizlemekle yükümlüdür. Toprağın temizlenmesini takiben, EK I-A'da verilen parametrelerden Bakanlıkça talep edilenlerin analizleri yapılarak, toprağın bu Yönetmelikteki sınır değerleri sağladığını raporla belgelenir.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca ruhsatlandırılmamış, tarım ilaçları ve kanserojen maddelerin toprağa verilmesi ve kullanılması yasaktır.

BÖLÜM 8

TEHLİKELİ KİMYASALLARIN YÖNETİMİ YANGIN SAVUNMA SİSTEMİ

Tehlikeli kimyasalları kullanan katılımcılar, 11.7.1993 tarih ve 21634 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği hükümlerine, MOSB İtfaiye Bölümü tarafından hazırlanan Yangın Savunma Sistemi ile Tehlikeli Kimyasalların Yönetimi ve konu ile ilgili diğer mer'î mevzuat hükümlerine uymak ve MOSB Çevre Bölümü, MOSB İtfaiye Müdürlüğü ve konu ile ilgili idari makamları gerekli önlemleri aldığı hususunda bilgilendirmekle yükümlüdürler.

Ayrıca, 30.12.2013 tarih ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren *Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılmasına Hakkında Yönetmelik* uyarınca, kapsam dahilindeki tesislerin yönetmelikte belirtilen süreler içerisinde gerekli bildirimleri yapması, dahili acil durum planı hazırlaması veya hazırlatması zorunludur. Dahili acil durum planının, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na ve MOSB aracılığı ile Yalova Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilmesi gerekmektedir.

BÖLÜM 9

YANGIN SAVUNMA YÖNETİM SİSTEMİ

1. İLGİLİ YÖNETMELİKLER

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı resmi gazete, 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu,

Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik 19.12.2007 tarih ve 26735 sayılı resmi gazete ve 09.09.2009 tarihli 27344 sayılı ve 09.07.2015 tarihli ve 7401 sayılı resmi gazetelerde yayınlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

2. YAPI RUHSATI, YAPI KULLANMA İZİNİ VE ÇALIŞMA İZİN BELGESİ GEREKLİLİKLERİ

MOSB'de yapılacak olan her türlü yeni yapı inşasında veya binaların proje değişikliği gerektiren esaslı onarım ve tadilat projelerinde, binanın kullanım sınıfına ve özelliklerine göre bu Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelikte öngörülen esaslar göz önünde bulundurulur.

Projeler, diğer kanuni düzenlemeler yanında, yangına karşı güvenlik bakımından Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelikte öngörülen şartlara uygun değilse, yapı ruhsatı

verilmez.

Yeni yapılan veya proje tadilatı ile kullanım amacı değiştirilen yapılarda Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelikte öngörülen esaslara göre imalat yapılmadığının tespiti halinde, bu eksiklikler giderilinceye kadar binaya yapı kullanma izin belgesi veya çalışma ruhsatı verilmez.

Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında Yapı ruhsatı vermeye yetkili kurum olan MOSB Müdürlüğü birimi olan ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun Ek-9 uncu maddesi ve diğer mevzuata uygun olarak kurulmuş olan MOSB İtfaiye Müdürlüğü yetkilidir.

MOSB'de faaliyette olan katılımcı firmalar, itfaiye müdürlüğü tarafından istenen yangın ve patlamalara karşı alınacak tedbirleri uygulamak ve Binaların yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ile ilgili hükümleri yerine getirmek zorundadır.

MOSB İtfaiye Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan “MOSB Yangın ve Doğal Afetlerden Korunma Yönergesi”ne esas olarak katılımcı tarafından kurulacak Yangın Tesis Projeleri, MOSB İmar, İnşaat, Elektrik, Makine Kontrol Mühendislerinin yanı sıra İtfaiye Müdürlüğü tarafından onaylanır. İnşaat aşamasında denetlenir. Makine yerleşim aşamasında risk analizi yapılarak projedeki sabit sistemler, seyyar cihaz ve lokal uygulamalarla takviye edilir. Tespit edilen eksiklikler rapor olarak katılımcı firmaya verilir. Eksiklikler tamamlanırken, tüm çalışanlar için Yangın Güvenlik Konferansı verilir. Katılımcının bu süreçte acil eylem planını hazırlaması **(EK-12)** gerekmektedir. Katılımcıya verilen eksiklikleri belirten rapor doğrultusunda eksikliklerin giderilmesi ile Yangın ve Patlamalara karşı alınan önlemlerin yeterliliği belgelendirilerek ruhsatlandırma yapılır (Yangın ve Patlamalara karşı yeterlilik belgesi). **(EK-13)**

OSB Uygulama Yönetmeliği madde 128'e göre “Her işletme, kendi bünyesinde her türlü ilk müdahaleyi yapabilecek şekilde önlemlerini alarak OSB'den Yangın ve Patlamalara karşı Yeterlilik Belgesi almak zorundadır.”

Yangın söndürme ve algılama, duyuru ve acil aydınlatma, duman kontrol sistemleri gibi aktif, yangın durdurucular, yangın kompartmantasyonu gibi pasif yangın güvenlik sistemlerinin yeterli olmamasından; projenin eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde proje müellifleri ve yapımın eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde ise müteahhit veya yapımcı firma sorumludur. Sistemin periyodik bakımlarının ve denetiminin yapılmıyor olması, sistemin devre dışı tutulması ve diğer nedenlerden sistemin uygun çalışmaması, işletmeden kaynaklanıyor ise, işletmecisi kuruluş doğrudan sorumlu olur. Yangın güvenlik sistemlerinin yaptırılmasının gerekli olduğu yapı sahibine yazılı olarak bildirildiği hâlde, yapı sahibi tarafından yaptırılmamış veya standartlara uygun yaptırılmamış ise, yapı sahibi sorumlu olur. Binaların ruhsatlandırılması aşamasında yangın algılama ve söndürme projeleri tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanır. MOSB Bölge Müdürlüğü; yangın söndürme, algılama ve tahliye projelerinin ve uygulamalarının Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını denetler.

3. KATILIMCI FİRMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığının veya duman çıktığının görülmesi hâlinde,

İtfaiye müdürlüğüne haber verilir. (MOSB İtfaiye Acil Numarası .....)

Katılımcı firmalar firmalarında olabilecek yangın durumunda **(EK-13/B)** Yangın İhbar Talimatına göre uygulama yapar.

Firmaların uygun yerlerine, binaların güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulunduğu yerlere, kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte “YANGIN.....” yazılması mecburidir.

Yangına müdahaleyi kolaylaştırmak bakımından, itfaiye araçlarının yapıya kolayca yanaşmasını sağlamak üzere, yapıların ana girişine ve civarına park yasağı konulması ve bu hususun trafik levha ve işaretleri ile gösterilmesi şarttır.

İşletmelere ait yangın tahliye projeleri ve acil durum müdahale planları bina girişinde ve yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde bulundurulur.

Bu projelerde; binanın kaçış yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, itfaiye su verme ağızları, itfaiye su alma ağızları, elektrik dağıtım ve gaz dağıtım odaları, yangın kontrol ve güvenlik odası, Sedye ve tekerlekli sandalye bulunan bölgeler, ilk yardım ekipmanı ve acil durumda kullanılacak ekipmanların bulunduğu bölgeler, yangın pompaları ile jeneratörünün yeri işaretlenir.

Katılımcı firmaların çalışanlarına yangına ilk müdahale edebilmesi amacıyla yangın eğitimi ve tatbikatı MOSB İtfaiye Müdürlüğünde yaptırılır ve sertifikalandırılır.

Ayrıca katılımcı firmalar; Patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve kimyasalların bulunduğu depolarını gösterir planı ve işletme bünyesinde oluşturulan “acil eylem planı”nın bir nüshasını OSB’ye teslim eder.

İşletmede yangın çıkması hâlinde olaya müdahale eden acil durum ekipleri mahalli itfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesinden itibaren onun emrine girerler ve ona her konuda yardım etmek mecburiyetindedirler.

Her türlü binada, açık arazide, tesiste, sokakta, caddede, meydan ve alanda bulunan sabit ve seyyar yangın söndürme tesisat ve cihazlarını karıştırmak, bozmak, kırmak sökmek, içine kâğıt ve paçavra gibi yabancı maddeler koymak veya bunları kullanılmayacak hâle getirmek veyahut bozuk bir hâlde tutmak, her ne suretle olursa olsun yangın musluklarının önünü kapatmak, bina önüne ip çekmek, tente asmak ve benzeri hareketler yapmak yasaktır. Yangın söndürücü tesis ve malzeme, amacı dışında kullanılamaz.

Binaların Yangından korunması hakkında yönetmelik Madde 124 (1) yangın güvenliği sorumluluğu: Yapı bina tesis ve işletmelerde yangın güvenliğinden: kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda en büyük amir, diğer bina, tesis ve işletmelerde ise sahip veya yöneticiler sorumludurlar.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik “Madde 168: Bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, aykırı hareketin suç veya kabahat teşkil etmesine göre 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5236 sayılı Kabahatler Kanunu Hükümleri uyarınca işlem yapılır” denilmektedir.

Ayrıca; Yine bu yönetmeliğin 6. maddesinin 6 fıkrasında sigorta şirketleri yangına karşı sigorta talebi aldıkları bina, tesis ve işletmelerde, bu yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını kontrol etmek zorundadır hükmü vardır.

3.1. Kaçış Güvenliği Esasları

MOSB' de faaliyette olan işletmelere ait binaların içinde, yapının kullanıma girmesiyle her kesimden serbest ve engelsiz erişilebilen şekilde kaçış yollarının düzenlenmesi ve bakım altında tutulması gerekir. Herhangi bir yapının içinden serbest kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara

veya kapılara kilit, sürgü ve benzeri bileşenler takılamaz.

Her çıkışın açıkça görünecek şekilde yapılması, ayrıca, çıkışa götüren yolun, sağlıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca anlayabileceği biçimde görünür olması gerekir. Çıkış niteliği taşımayan herhangi bir kapı veya bir çıkışa götüren yol gerçek çıkışla karıştırılmayacak şekilde düzenlenir veya işaretlenir. Bir yangın hâlinde veya herhangi bir acil durumda, kullanıcıların yanlışlıkla çıkmaz alanlara girmemeleri ve kullanılan odalardan ve mekânlardan geçmek zorunda kalmaksızın bir çıkışa veya çıkışlara doğrudan erişmeleri için gerekli tedbirler alınır.

MOSB'de faaliyette olan tüm firmalar Acil Eylem Planı **(Örneği Ek-12)** hazırlamakla yükümlüdürler.

Yangın ve Patlamalara Karşı Yeterlilik Belgesinin alınmasında katılımcı **(EK-13)** belirtilen evrakları ve eksiklikleri tamamlanması gerekmektedir.

BÖLÜM 10

SU TEMİNİ KALİTESİ YÖNETİM SİSTEMİ

İlgili Yönetmelik;

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı resmi gazete, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı resmi gazete,

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Madde 114' de "OSB'lerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla içme ve kullanma suyu şebekesi, içme ve kullanma suyu arıtma tesisi kurma ve işletme, kamu ve özel kuruluşlardan satın alarak dağıtım ve satışını yapma, bu çerçevede üretim tesisleri kurma ve işletme hakkı sadece OSB'nin yetki ve sorumluluğundadır. Bu sebeple MOSB Bölge Müdürlüğü bölgenin ihtiyacı olan tüm suyun temini, dağıtım ve kontrolünden sorumludur.

MOSB katılımcıların su ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılan anlaşmalar çerçevesinde ..... kuruluşu olan ...'dan temin etmektedir. Bu amaçla yapılan yatırımlar sonucunda ..... Barajı ve/veya..... Göletinden kesintisiz su sağlanmaktadır.

MOSB içerisinde yer alan katılımcı firmaların alt yapı ihtiyacı olan suyu MOSB'den karşılama zorunluluğu bulunmaktadır. MOSB'nin izni olmaksızın altyapı ihtiyaçları başka yerden karşılanamaz ve bu amaçla münferiden tesis kurulamaz. Katılımcı firmalar kendilerine tahsis edilen altyapı kullanma hakkını başka kuruluşlara devir ve temlik ve tahsis edemezler.

MOSB Müdürlüğü tarafından temin edilen su, tek bir hat üzerinden (kullanma suyu ve yangın suyu aynı şebeke üzerinde; işletmenin yangın suyu deposunu beslemek için verilecek su taahhüttü olarak uygun ama firmaların kendi sistemlerinde basınçlı güvenilir yangın suyu olarak kullanılması uygun olmaz.)katılımcı firmalara verilmektedir. Bu amaçla şebekeye suyun verilmesi amacıyla yapılmış olan su deposundan şebeke kötü uygun olan yerlerde şebekenin kendi basıncıyla, kötü uygun olmadığı yerlerde ise hidrofor sistemiyle şebekeye suyun beslemesi yapılmaktadır.

MOSB içerisinde faaliyette olan katılımcıların sondaj ile su temini ve bölge dışından su teminleri Yönetim Kurulundan alınacak izinlere bağlıdır. Yönetim Kurulunun izni olmadan bu konuda çalışma yapmak yasaktır.

MOSB su şebekesinde meydana gelebilecek olumsuzluklara karşı şebekenin belirli noktalarından alınan su örnekleri periyodik olarak tahlil edilmektedir.

BÖLÜM 11

ÇEVRE DÜZENLEMESİ YÖNETİM SİSTEMİ

İlgili yönetmelik;

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı resmi gazete,

OSB Uygulama Yönetmeliği Madde 71'e göre "Yapı ve yapı ile ilgili esaslar, b) Çevre yeşili; İmar planı lejantında gösterilen çevre yeşilleri üzerinde, yeşili dik kesen parsel giriş yolları hariç hiçbir şey inşa edilemez. Bu alanlar otopark ve yükleme boşaltma alanı ve benzeri olarak kullanılamaz.

Çevre yeşillerinde peyzaj düzenlemesi yapılması zorunludur. Bu alanlar üzerinde saçak yüksekliği 3.00 m'yi aşmayan bekçi kulübesi ile transformatör binası, bu alanların zemin seviyesinin altında ve üstü yeşillendirilmek koşuluyla ile arıtma tesisi ve su deposu inşa edilebilir.

Bu nedenle MOSB'de faaliyet gösteren tüm firmaların bu hususa uygun olarak gerekli peyzaj çalışmalarını yapmaları gerekmektedir.

MOSB'de bulunan ortak yeşil alan ve diğer dış alanların bakım ve düzenlenmesi MOSB Çevre Biriminin gözetiminde MOSB personelleri tarafından veya protokol yapılmış firmalar tarafından yapılır.

BÖLÜM 12

BİLDİRİMLER

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 12'nci maddesi uyarınca katılımcılar, çevre kirliliğine neden olabilecek faaliyetleri ile ilgili olarak, kullandıkları hammadde, yakıt, çıkardıkları ürün ve atıklar ile üretim şemalarını, acil durum plânlarını, izleme sistemleri ve kirlilik raporları ile diğer bilgi ve belgeleri talep edilmesi halinde Bakanlığa veya yetkili denetim birimine vermek zorundadırlar.

Ayrıca, katılımcılar her yıl Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıl gerçekleştirdikleri faaliyetleri için; Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca tehlikeli atıklarına ilişkin beyanlarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın web sitesinde bulunan Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS)'ne girmek ve sistemden alacakları çıktıyı en az beş yıl süre ile denetimlerde ibraz etmek üzere saklamakla yükümlüdür.

Ürünlerini ambalaj içerisinde piyasaya süren tesisler, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği uyarınca her yıl Şubat ayı sonuna kadar bir önceki yıl gerçekleştirdikleri faaliyetleri için, Piyasaya Süren Müracaat Formu'nu, ambalaj üreten tesisler ise Ambalaj Üreticisi Müracaat Formu'nu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın web sitesindeki yazılım portalı üzerinden elektronik ortamda doldurarak çıktılarını imzalı ve kaşeli olarak MOSB Çevre Bölümü'ne göndermekle yükümlüdür.

17.06.2011 tarih ve 27967 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği hükümleri uyarınca, faaliyeti sonucu, söz konusu tebliğin Ek-2

listesinde yer almayan tehlikesiz atıkları oluşan tesisler, her yıl takip eden yılın en geç Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait bilgileri içerecek şekilde Bakanlıkça hazırlanan internet tabanlı programı kullanarak doldurmak, onaylamak, çıktısını almak ve beş yıl boyunca bir nüshasını saklamakla yükümlüdür.

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca, kapsam dahilindeki tesislerce yapılması gereken bildirimler, <http://online.cevre.gov.tr> adresinden ulaşılabilen Çevre Bilgi Sistemi aracılığıyla gerçekleştirilir.

Üretim yapan tüm firmalar, faaliyetlerinden kaynaklanan atık türlerinin tamamı için üç yıllık endüstriyel atık yönetim planını hazırlayarak İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nden onay almakla yükümlüdür. Endüstriyel Atık Yönetim Planı'na bir önceki yıla ait atık beyan formları, Ulusal Atık Tasıma Formları, taşıyıcı firmaların lisans bilgileri ile atık nakliyesine ve Bertarafına ilişkin irsaliye ve faturaları eklenir.

İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nün onayının ardından Atık Yönetim Planı yürürlüğe girer.

Atık nakliyesi ve Berta rafına ilişkin belgeler, atıksu arıtma tesisi çamuru nakliyesine ilişkin vidanjör pusulaları ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş bir ~~kul~~ tarafından yapılmış atık yağ analiz raporları istendiği takdirde MOSB Çevre Bölümü'ne ~~haz~~ edilir.

BÖLÜM 13

DENETİMLER

MOSB Çevre Bölümü, katılımcıların faaliyetlerini çevre açısından denetleyebilir. İlgili firmalar, denetimler sırasında istenen her türlü bilgi ve belgeyi sağlamakla, gerektiğinde numune alımına izin vermekle yükümlüdür.

Atık su kirliliği ile ilgili yapılacak denetimler "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği" Madde 29'a göre MOSB Çevre Bölümü tarafından yapılır. Gerekli görülmesi halinde denetlemelere bilimsel kuruluş davet edilip görüş alınabilir ve/veya ilave analiz yaptırılması istenebilir.

Katılımcı, denetim esnasında alınan numunelerden şahit numune isteyebilir. Şahit numunelerin numune saklama şartlarına uygun olarak korunarak analiz için en kısa sürede Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan Yeterlilik Belgesi almış bir laboratuvara götürülmesi gereklidir. Katılımcılar, kanalizasyon sisteminden yararlanmalarının doğuracağı bütün harcamaları karşılamakla yükümlüdür.

MOSB Kanalizasyon Sistemi mansabında yapılan denetleme sonuçları kanalizasyon sisteminden yararlanan bütün katılımcıların ortak sorumluluğudur. Bu nedenle çıkış noktasında tespit edilen olumsuzluklar firma bazında incelemeye alınıp ilgililer hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca gerekli yasal işlem uygulanacaktır.

Bağlantı İzin Belgesinde belirtilen limit değerlerin aşılması, yasaklama ve kısıtlamaların ihlali halinde MOSB Çevre Bölümü tarafından tanzim edilecek tutanağa göre 4562 sayılı OSB Kanunu ve MOSB Altyapı Hizmet Sözleşmesi uyarınca cezai işlem yapılır ve işletmenin altyapılardan yararlanma hakkı derhal durdurulur. Katı Atık Yönetim Sistemi ve *Atık Yönetimi Yönetmeliğinde* belirtilen hususlara uyulmaması halinde yetkili makamlarca 2872 sayılı Çevre Kanununun 20.

maddesine göre yaptırım uygulanır.

MOSB Çevre Bölümü, katı, tehlikeli, tıbbi atık yönetimine ilişkin plan ve programları hazırlamakla, gerekli durumlarda Mahalli Çevre Kurulu'nun onayını almakla ve tehlikeli atıkların taşınması ve bertarafı konusunda izin almış kişi ve kuruluşlar ile yapılacak sözleşmelerde Yalova Valiliği'nin uygun görüşünü almak, yapılan faaliyetin söz konusu sözleşmelere uygunluğunu denetlemek ve bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bilgi vermek üzere Yalova Valiliği'ne rapor vermekle görevli ve yetkilidir.

Tıbbi atıkların geçici atık depolarından veya konteynerlerden alınarak taşınması, nihai depolanması veya yakılması suretiyle bertaraf edilmesi ile bu işi yapacak personelin eğitimi ve bu işlemlerin belgelendirilmesinden MOSB Çevre Bölümü veya yetkilerini devrettiği kuruluşlar müteselsilen sorumludur.

MOSB'de üretilen tıbbi atıklarının izlenmesi ve tıbbi atıkların gerektiği gibi bertaraf edildiğinin kontrol edilmesi MOSB Çevre Bölümü'nün yetkisindedir. Tıbbi atıklarla ilgili idari nitelikteki cezalar 2872 sayılı Çevre Kanununun 24. maddesinde belirtilen yetkili makamlarca verilir.

Gürültü Kontrol Yönetimi ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği uygulanması ve belirtilen hususlara uyulup uyulmadığının denetimi MOSB Çevre Bölümü'nün yetki ve sorumluluğundadır. Gürültü Kontrol Yönetmeliği Madde 32'de belirtilen cezai hükümleri uygulanır.

MOSB içinde, dış ortamda hissedilen kokularla ilgili şikâyetler, 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren Kokuya Sebep Olan Emisyonların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yapılır. Bakanlık veya yetkilendirdiği merci tarafından ilgili yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır. Denetleme işlemleri ile ilgili olarak yapılan deneyler, ölçümler, inceleme ve tetkik masrafları katılımcı tarafından karşılanır.

Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesi uyarınca, üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıkların alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.

Firmaların, inşaat ruhsatına, yapı kullanma veya işletme ruhsatını haiz olmakla birlikte arıtma ve bertaraf yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, verilmiş yapı kullanma izni veya işletme izni iptal edilir.

MOSB Çevre Yönetim Sistemi'nde belirtilmeyen konularda ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir. MOSB Çevre Yönetim Sistemi'nin yürürlüğe girmesinden önce inşaata başlamış ve/veya üretime geçmiş tesislerin sistemin uyum süreci 6 ayı geçemez. Bu süre sonunda gerekli revizyonları yapmayan firmalar hakkında uygulanacak idari ve cezai hükümler saklıdır.

BÖLÜM 14

ÇEVRE GÖREVLİSİ İSTİHDAMI /ÇEVRE YÖNETİM BİRİMİ KURULMASI

Faaliyetleri, Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında olan ve Ek-1 listesinde yer alan işletmeler için çevre danışmanlık firmaları ya da çevre yönetim birimi tarafından, Ek-2 listesinde yer alan işletmeler için çevre danışmanlık firmaları, çevre yönetim birimi veya tesiste istihdam

edilen çevre görevlisi tarafından yapılır

Çevre görevlisi, çevre yönetim birimi ve danışmanlık firmalarına ilişkin esaslar, 21.11.2013 tarih ve 28828 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik'te belirtilmiştir.

Çevre görevlisi istihdamı veya birimi kurması zorunlu olan katılımcıların, bu konu ile ilgili görevlendirilen personel veya hizmet alınan firmaları MOSB Çevre Bölümüne bildirmesi gereklidir. Personel veya firma değiştiği takdirde, MOSB Çevre Bölümüne konu ile ilgili bilgi verilir.

BÖLÜM 15

DİĞER HUSUSLAR

İlgili Yönetmelik;

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı resmi gazete,

Madde 40:

MOSB Çevre Yönetim Sistemi içinde bahsedilmeyen hususlar için;

- MOSB Yönetim Kurulunun alacağı kararlar,

- İlgili kanunlarda oluşabilecek değişiklikler ve mer'i mevzuatta oluşabilecek değişiklikler

geçerli olacaktır.

MOSB'de faaliyette olan katılımcı firmalar atıklarının bertarafında **EK-14** deki MOSB Atık Yönetim Prosedürüne uygun şekilde hareket etmeleri gerekmektedir.

TABLOLAR

TABLO 1.

Endüstri Sınıflamasına göre İzleme Parametreleri

ENDÜSTRİ KATEGORİLERİ	İZLEME PARAMETRELERİ
Alüminyum	KOI, AKM, Yağ ve Gres, Pb
Akaryakıt istasyonu (Araç bakımı ve yıkama dahil)	KOI, AKM, Yağ ve Gres
Bitkisel yağ	KOI, AKM, Yağ ve Gres
Tekstil boya, iplik vb.	KOI, AKM, T-N, pH, Sülfür
Boya ve Pigment üretimi	KOI, AKM, Pb, Zn, Yağ ve Gres, CN
Demir çelik ve diğer metal üretimi	KOI, AKM, Yağ Gres, CN, Fenol, Sülfür, Zn
Deterjan üretimi	KOI, AKM, Yağ ve Gres, T-P, Deterjan
Dökümhaneler	KOI, AKM, Sülfür, Yağ ve Gres, TKN, T-P, Deterjan
İlaç üretimi	KOI, AKM, Yağ ve Gres, TKN, T-P, Deterjan
İnşaat	KOI, AKM
Kâğıt ve kâğıt hamuru üretimi	KOI, AKM
Kimyasal üretimi	KOI, AKM, Yağ ve Gres, Fenol, Sülfür, Zn, As
Kömür Depolama	KOI, AKM
Makine ve elektronik	KOI, AKM, Yağ ve Gres, Cu, Ni, Zn, CN
Metal son işleme	KOI, AKM, Yağ ve Gres, Cr, Pb, Zn, Cu, Ni, CN
Orman ürünleri	KOI, AKM, Fenol, T-P, Yağ ve Gres
Petrol ürünleri dolun tesisleri	KOI, AKM, TKN, Yağ ve Gres, Fenol, CN, Pb
Plastik İşleme	KOI, AKM, Yağ ve Gres, Fenol
Tavukçuluk	KOI, TKN, AKM, Yağ ve Gres, T-P
Diğer	İdare tarafından tespit edilir.

TABLO 2.

MOSB için Öngörülen Ön Arıtma Standartları

Parametre	Birim	Konsantrasyon (mg/l)
KİMYASAL OKSİJEN İHTİYACI (KOİ)	(mg/L)	1000
ASKIDA KATI MADDE (AKM)	(mg/L)	500
YAĞ VE GRES	(mg/L)	100
TOPLAM FOSFOR	(mg/L)	10
TOPLAM KROM	(mg/L)	1
KROM (Cr ⁺⁶)	(mg/L)	0,5
KURŞUN (Pb)	(mg/L)	1
TOPLAM SİYANÜR (CN ⁻)	(mg/L)	0,5
KADMİYUM (Cd)	(mg/L)	0,1
DEMİR (Fe)	(mg/L)	5
FLORÜR (F ⁻)	(mg/L)	5
BAKIR (Cu)	(mg/L)	3
ÇİNKO (Zn)	(mg/L)	3
CİVA (Hg)	(mg/L)	0,5
SÜLFAT (SO ₄)	(mg/L)	1500
TOPLAM KJELDAHL-AZOTU	(mg/L)	80
BALIK BİYODENEYİ (ZSF)	-	10
pH	-	6,5-9,0
RENK	(Pt-Co)	300

EKLER

- Ek 1- ÇED Başvuru Dilekçesi**
- Ek 2- Yer Seçimi Ve Tesis Kurma İzni Başvuru Dilekçesi**
- Ek 3- Motor Gücü Beyanı**
- Ek 4- Deneme İzni Talep Dilekçesi**
- Ek 5- MOSB Kanal Bağlantı İzin Belgesi Başvurusu Örneği,**
- Ek 6- Çevre İzni Başvurusu**
- Ek 7- Gayri Sıhhi İAÇR Talep Dilekçesi**
- Ek 8- Gayri Sıhhi Açılma Ruhsatı Başvuru Beyan Formu**
- Ek 9- Açılma İzni Raporu Formatı**
- Ek 10- Sıhhi İAÇR Talep Dilekçesi**
- Ek 11- Sıhhi Açılma Ruhsatı Başvuru Beyan Formu**
- Ek 12- Acil Durum Planlaması**
- Ek 13- Yangın Yeterlilik Belgesi Gerekli Evrak Listesi**
- Ek 13/B- Yangın İhbar Talimatı**
- Ek 14- MOSB Atık Yönetim Prosedürü**
- Ek 15- MOSB'de Müteahhitlerin Uyması Gerekli Kurallar**
- Ek 16- Parsel Faaliyet Şartları**
- Ek 17- Çevre Taahhütnamesi**
- Ek 18- Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı Başvurusu**